

YÖNETMELİK

Tarım ve Orman Bakanlığında:

ELEKTRİK PİYASASINDA ÜRETİM FAALİYETİNDE BULUNMAK ÜZERE SU KULLANIM HAKKI ANLAŞMASI İMZALANMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu hükümlerine göre piyasada faaliyet gösteren veya gösterecek tüzel kişiler tarafından hidroelektrik enerji üretim tesisleri kurulması, işletilmesi ve üretim lisansları için DSİ ile tüzel kişiler arasında düzenlenecek su kullanım hakkı anlaşmalarında ve belediyeler tarafından hidroelektrik enerji üretim tesisleri kurulabilmesine ilişkin başvurularda uygulanacak usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu hükümlerine göre piyasada faaliyet gösteren veya gösterecek tüzel kişiler tarafından, hidroelektrik enerji üretim tesisleri kurulması ve işletilmesine ilişkin DSİ ve tüzel kişiler arasında imzalanacak su kullanım hakkı anlaşmasında yer alması gereken hükümler, su kullanım hakkı anlaşmasının imzalanmasına, yenilenmesine, tadiline, sona ermesine dair usul ve esaslar ile su kullanım hakkı anlaşması imzalayacak tüzel kişilerin yükümlülükleri ve belediyeler tarafından hidroelektrik enerji üretim tesisleri kurulabilmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 18/12/1953 tarihli ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanun, 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: DSİ'nin bağlı olduğu bakanlığı,
  - b) Belediye: İlgili belediyeleri veya ilgili büyükşehir belediye meclislerinin alacağı kararla yetki vermesi halinde kendisine bağlı su ve kanalizasyon idarelerini,
  - c) ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesini,
  - ç) DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,
  - d) EİE: Mülga Elektrik İşleri Etüd İdaresini,
  - e) EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
  - f) EÜAŞ: Elektrik Üretim Anonim Şirketini,
  - g) Geçici Teminat Mektubu: Şirketler tarafından teminat olarak verilmesi gereken, örneği DSİ tarafından belirlenmiş olan, bankalar ve özel finans kurumları tarafından verilen teminat mektuplarını ve/veya tedavüldeki Türk parasını,
  - ğ) İl Özel İdaresi: Üretim tesisinin kurulacağı yerin il özel idaresini veya il özel idaresi bulunmayan yerlerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığını,
  - h) Komisyon: Çoklu müracaatlarda su kullanım hakkı anlaşması imzalanacak şirketin belirlenmesi işlemini yürütmek üzere DSİ Genel Müdürünün onayıyla biri başkan olmak üzere en az beş asil dört yedek üyeden teşekkül eden komisyonu,
    - 1) Lisans: Bir tüzel kişinin piyasada faaliyet gösterebilmesi için Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca EPDK'dan almak zorunda oldukları izni,
    - i) Ortak Tesis: Hidroelektrik enerji üretimi yanısıra sulama suyu, içme, kullanma ve endüstri suyu temini, taşkın koruma gibi birden fazla maksada hizmet eden tesisi,
    - j) Önlisans: Üretim faaliyetinde bulunmak isteyen tüzel kişilere, üretim tesisi yatırımlarına başlamaları için gerekli onay, izin, ruhsat ve benzerlerinin alınabilmesi için EPDK tarafından verilen belirli süreli izni,
    - k) PHES: Pompaj Depolamalı Hidroelektrik Enerji Santralini,
    - l) Piyasa: Elektrik Enerjisi Piyasasını,
    - m) Proje düşüsü: Depolamalı tesislerde; maksimum işletme su kotu (kontROLSÜZ dolusavaklarda dolusavak eşik kotu, kapak kontrollü dolusavaklarda kapak önündeki maksimum işletme su kotu) ile kuyruk suyu kotu arasındaki farkı, regülatörlü tesislerde; yüz yıllık taşkın debisinde oluşacak su kotu ile kuyruk suyu kotu arasındaki farkı,
    - n) Su Kullanım Hakkı Anlaşması: Hidroelektrik enerji üretim tesislerinin su kullanımına ilişkin işletme esaslarını ve DSİ'ye ödenecek bedellerin ödeme şeklini belirleyen ilgili mevzuat hükümlerine göre DSİ ile şirket arasında akdedilen anlaşmayı,
    - o) Şirket: Su Kullanım Hakkı Anlaşması yapmak için DSİ'ye müracaat eden anonim veya limited şirketi,
    - ö) Toplantı: Hidroelektrik kaynak katkı payı teklif verme toplantısını,
    - p) TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumunu,
    - r) Yİ-ÜFE: Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksini,
- ifade eder.
- (2) Bu Yönetmelikte geçen diğer tanım ve kısaltmalar ilgili mevzuattaki anlam ve kapsama sahiptir.

İKİNCİ BÖLÜM

Proje Listeleri, Müracaat Esasları ve Müracaatların İlanı

Proje listelerinin ilanı ve başvurular

MADDE 5 – (1) DSİ ve şirket tarafından geliştirilen ve bu Yönetmelik kapsamında müracaat edilebilecek hidroelektrik enerji projelerine ilişkin listeler, proje safhalarına göre DSİ'nin internet sayfasında sürekli olarak yayımlanır ve güncellenir. Söz konusu listeler DSİ tarafından ilgili kurum ve kuruluşlara da gönderilebilir. Listelerde; projelerin durumları ve projelere ilişkin başvuru bilgileri yer alır.

(2) Sermayesinin yarısından fazlası belediyeye ait şirketlerin, belediyeler tarafından işletilen içme suyu isale hatları ile atık su isale hatları üzerinde teknik imkanın olması ve DSİ tarafından uygun bulunması halinde lisanssız üretim kapsamında enerji üretim tesisi kurulmak üzere yaptıkları proje başvurularının ilanı, 12/5/2019 tarihli ve 30772 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğinde belirtilen usuller çerçevesinde yapılır.

(3) Pompaj depolamalı hidroelektrik santral (PHES) projeleri için DSİ tarafından yapılacak ilana istinaden bu Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar dahilinde müracaatta bulunulur.

(4) Şehir merkezlerinden geçen akarsular üzerinde ilgili belediyelerce tesis edilmiş/edilecek olan rekreasyon projeleri kapsamında ortaya çıkan hidrolik potansiyelden rekreasyon sahalarının elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak maksadı ile söz konusu akarsu üzerinde, DSİ'nin uygun görüşü ile toplam 300 kW kurulu güce kadar, lisanssız üretim kapsamında hidroelektrik enerji üretim tesisi kurulmak üzere ilgili belediye başvuruda bulunabilir. Bu kapsamdaki başvuru Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğinde belirtilen usuller çerçevesinde yapılır.

(5) Belediyeler tarafından işletilen basınçlı borulu sulama şebekesi ve klasik kanallı şebeke üzerinde enerji potansiyeli olması durumunda bu potansiyelin değerlendirilebilmesi için lisanssız üretim kapsamında ilgili belediye hidroelektrik enerji üretim tesisi kurmak üzere başvuruda bulunabilir. Hidroelektrik enerji üretim tesisi kurulmasına DSİ tarafından izin verilmesi durumunda bu tesisin işletilmesi belediyenin sulama işletmesini sürdürdüğü sürece devam eder. Aksi takdirde enerji üretim tesisinin işletmesi DSİ'ye devredilir. Yapılacak enerji üretim tesislerinde; mevcut basınçlı borulu sulama şebekesi üzerinde yer alan basınç kırıcılar çalışır vaziyette tutulur, sulama için öngörülen sulama basınçlarında, boru hidroliğinde ve işletme şartlarında değişikliğe sebebiyet verilmez. Klasik kanallı şebekeler üzerinde bulunan mevcut düşülerden istifade edilerek kurulacak enerji üretim tesislerinde ise; sulama şebekesinin tasdikli projesinde yer alan açık kanal ve sanat yapıları hidrolik kriterlerinde ve bu imalatlara ait işletme şartlarında değişikliğe sebebiyet verilmez. Bu kapsamdaki başvuru Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğinde belirtilen usuller çerçevesinde yapılır.

Müracaat esasları

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi kapsamında ilan edilen DSİ ve şirket projeleri için su kullanım hakkı anlaşması yapmak üzere süresi içinde DSİ'ye müracaat edilir. DSİ projelerine müracaat sırasında dilekçe ekinde;

a) DSİ internet sayfasında ilan edilen müracaat şartlarında belirtilen ve projenin özelliğine göre istenen belgeler,

b) Şirketin, şirket sözleşmesi veya esas sözleşmesi ile tadillerinin yayınlandığı ilgili Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi,

c) Şirket yetkilisi tarafından imzalanmış, şirketin tebligata esas kanuni tebligat ve elektronik tebligat adreslerini bildirir dilekçe,

ç) İmza sirküleri ve imza beyanı ve yetki belgelerinin noter tasdikli örnekleri,

d) Örneği ve tutarı DSİ tarafından belirlenip ilan edilen en az üç yıl süreli geçici teminat mektubu,

e) Ek-3A formatında basılı ve CD ortamında hazırlanmış fizibilite raporu (5 kopya),

f) Ek-3A formatında hazırlanan fizibilite raporu kontrol ücretinin yatırıldığına ilişkin dekont,

g) Ek-5'te yer alan taahhütnameler ve protokolde belirtilen hususlar çerçevesinde yatırılması gereken hizmet bedelinin yatırıldığına ilişkin dekont,

sunulur.

(2) Şirket tarafından geliştirilen projelerde ilk başvuru esnasında, birinci fıkrada istenilen belgelerden (e), (f) ve (g) bentleri dışındaki tüm belgeler Ek-4 ön başvuru raporu ve kontrol ücretiyle beraber teslim edilir. Bu projelerin DSİ tarafından üzerinde çalışılan fakat rapora bağlanmamış projeler ile çakışması durumunda DSİ çalışmalarının tamamlanmasına kadar müracaat kabul edilmez veya onaylanmaz.

(3) Belediyeler tarafından işletilen, içme suyu isale hatları ile atık su isale hatları ve sulama şebekeleri ile belediyeler tarafından yapılacak rekreasyon projeleri üzerinde kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesisleri için Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği kapsamında kurulmak üzere; belediyeler tarafından işletilen içme suyu isale hatları ile atık su isale hatları üzerinde kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesislerinde sermayesinin yarısından fazlası, belediyeler tarafından işletilen sulama şebekesi ile belediyeler tarafından yapılacak rekreasyon projeleri üzerinde kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesislerinde ise sermayesinin tamamı belediyeye ait olan şirketler tarafından il özel idarelerine yapılan başvuru dilekçesi ekinde birinci fıkranın (b), (c), (ç), (d) ve (f) bentlerinde belirtilen evraklar ile;

a) Ek-3B formatında basılı ve CD ortamında hazırlanmış fizibilite raporu (5 kopya),

b) İçme suyu isale hattı veya atık su hatları üzerinde birden fazla belediyenin tahsis hakkı bulunması durumunda, tesisin kurulup işletilmesine ilişkin ilgili belediyeler arasında yapılacak protokol,

sunulur.

(4) Üçüncü fıkra kapsamında başvuru yapacak şirketin sermayesinin tamamının belediyeye ait olması halinde başvuru esnasında geçici teminat mektubu şartı aranmaz ve şirket Ek-2 ve Ek-5'te belirtilen bedellerden muaf tutulur.

(5) Enerji üretimini de ihtiva eden çok ya da tek maksatlı veya enerji üretimini kapsamayan tek veya çok maksatlı olarak planlanmış projelere, proje kapsamında ortak

tesisleri inşa halinde olan ve enerji tesisi ile ilgili kısımlarının DSİ tarafından iki yıl içerisinde tamamlanması öngörülen projeler ile elektrik üretim tesisi yapılmasına engel teşkil etmeyen kısımları tamamlanmış projelere ve DSİ tarafından uygun görülen projelere müracaat edilmesi durumunda; ortak tesislere ilişkin yapılmış harcamalar ile geriye kalan işlerin bedeli toplamından ortaya çıkacak bedel üzerinden enerji payına isabet eden miktar hesaplanarak bu Yönetmelik hükümleri uygulanır. Herhangi bir sebeple ortak tesis inşaatının şirketin enerji projesi ile eş zamanlı olarak tamamlanamaması durumunda şirket, DSİ'den herhangi bir sebeple tazminat ve hak talebinde bulunamaz.

(6) DSİ tarafından ön inceleme/ilk etüt, istikşaf, master plan, planlama veya kesin proje raporu hazırlanmış olan çok maksatlı mutasavver projeler kapsamında hidroelektrik enerji üretim tesisi kurulmasının talep edilmesi ve bu talebin DSİ tarafından uygun görülmesi halinde, ortak tesisin tamamı, şirket tarafından DSİ'nin teknik kontrollüğünde ve DSİ ile şirket arasında yapılacak bir protokol çerçevesinde geliştirilir ve inşa edilir. Bu durumda şirket; bu Yönetmelik kapsamındaki sürelerden, Ek-2'de belirtilen havza hidrolojik gözlem, değerlendirme ve kontrol hizmet bedeli hariç diğer bedellerden ve Ek-5'teki taahhünamelerden ve Ek-5'teki protokolden muaf tutulur. Bu fıkra kapsamındaki proje başvurularında şirket DSİ'den ortak tesis yatırımı ile ilgili katılım payı talep edemez.

(7) Bu Yönetmelik hükümlerine göre tanzim edilmiş anlaşma ve taahhütlerin uygulanmasında ilan edilen hizmet maksatları esas alınır.

(8) DSİ tarafından geliştirilerek işletmeye alınmış enerji maksadı olmayan depolamalı veya depolamasız tesislerden yararlanarak enerji üretmek gayesiyle su kullanım hakkı anlaşması yapmak üzere DSİ'ye müracaat edilebilir.

(9) 4628 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce elektrik üretim faaliyetinde bulunmuş, ancak anılan Kanunun yürürlük tarihinden sonra çeşitli sebeplerle üretim faaliyetinde bulunamamış veya dağıtım sistemine bağlanamamış atıl hidroelektrik santrallerin hak sahiplerinin müracaatlarının değerlendirilebilmesi için; başvuruyu yapanın hidroelektrik santral üzerindeki hak sahipliğini gösterir belgeler, hak sahipliği konusunda ihtilaf olması halinde ilgililer arasındaki ihtilafın giderildiğine dair belge, hidroelektrik santralinde mevcut ya da varsa yapılmak istenen revizyona göre Ek-4 formatında basılı ve CD ortamında 3 kopya hazırlanmış rapor istenir. DSİ tarafından havzadaki mevcut projelere etkisi ve hak sahipliği şartı açısından gerekmesi halinde ilgili kurum ve kuruluşların da görüşünü alarak incelenen başvurunun uygun bulunması durumunda ilana çıkılmaksızın şirketten birinci fıkranın (b), (c), (ç), (d) ve (f) bentlerinde belirtilen belgeler ve Ek-3 formatında basılı ve CD ortamında 5 kopya hazırlanmış fizibilite raporu istenir.

(10) Dokuzuncu fıkra kapsamında başvurusu yapılan hidroelektrik santralin üretime hazır revizyon gerektirmeyen bir hidroelektrik santral olması ve bu durumun DSİ tarafından teyit edilmesi durumunda başvuru evraklarının sunulmasını müteakip su kullanım hakkı anlaşması imzalanarak proje lisans işlemleri için EPDK'ya yönlendirilir.

(11) Dokuzuncu ve onuncu fıkralar kapsamında uygun bulunan projeler için Anlaşmanın yapıldığı yıldan başlamak üzere 1 kuruş/kWh bedelle bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen hususlar çerçevesinde ilgili şirket ile su kullanım hakkı anlaşması imzalanır.

Müracaatların ilanı ve taahhütname alınması

MADDE 7 – (1) Su kullanım hakkı anlaşması imzalamak üzere DSİ'ye müracaat eden şirket veya şirketler, Ek-2'de belirtilen ve DSİ'ye ödenmesi gereken hizmet bedellerinin ödendiğine ilişkin belgeleri, Ek-5A'da yer alan taahhütname ile birlikte DSİ'ye ibraz eder.

(2) Başvurunun uygun bulunması durumunda yapılan ilk müracaat, DSİ internet sayfasında yayımlanır ve otuz gün boyunca proje diğer müracaatlara da açık tutulur. Son günün hafta sonu ya da resmi tatile rastlaması durumunda takip eden ilk mesai gününün bitimine kadar müracaat kabul edilir. Otuz gün sonunda kesinleşen müracaatlar DSİ internet sayfasında yayımlanır.

(3) DSİ internet sayfasında başvuruya açılan projeye çoklu müracaat olması durumunda, kaynak katkı payı toplantısı projenin başvuruya açıldığı tarihten itibaren 1 yıl içerisinde gerçekleştirilir. Bu süre içerisinde gerçekleştirilememesi halinde, şirketlerin başvuruları iptal edilerek, başvuru sırasında DSİ'ye sunulan geçici teminat mektupları, rapor inceleme bedelleri ve varsa % 1'lik hizmet bedelleri iade edilir.

(4) Lisanssız üretim kapsamında kurulmak üzere yapılan proje başvuruları ve 6 ncı maddenin dokuzuncu fıkrası kapsamında yapılan başvurular DSİ internet sayfasında ilan edilmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Fizibilite Raporu

Fizibilite raporlarının hazırlanması ve teslimi

MADDE 8 – (1) DSİ tarafından geliştirilen projelere müracaat olması halinde, şirketler Ek-3A'da belirtilen esaslar dâhilinde hazırlayacakları fizibilite raporlarını DSİ'ye teslim ederler.

(2) Fizibilite raporu ve/veya kesin proje raporu hazır olan projeler ile DSİ tarafından inşa edilen/edilmekte olan projeler kapsamında HES kısmı başvuruya açılan projelerde, lisanssız üretim kapsamında belediyeler tarafından; sulama şebekesi, içme-kullanma suyu, atık su isale hatları ve rekreasyon projeleri üzerinde kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesislerinde, DSİ tarafından gerekli görülmesi durumunda fizibilite raporu istenir.

(3) Birinci fıkra kapsamındaki projeye birden fazla müracaat olması halinde fizibilite raporları incelendikten sonra fizibilitesi uygun bulunanlar arasından, 10 uncu maddede belirtilen esaslar dahilinde yapılan Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı toplantısında su kullanım hakkı anlaşması imzalamaya hak kazanan şirkete, Ek-3'te belirtilen format doğrultusunda detaylı/güncellenmiş fizibilite raporu hazırlaması için yazı yazılır. Yazının tebliğ tarihinden itibaren doksan günü geçmeyecek bir süre için şirkete fizibilite raporu teslim tarihi verilir. Şirket Ek-3 fizibilite raporu inceleme bedelini DSİ'ye yatırır.

(4) Şirket, projenin bulunduğu havzada mevcut, inşa halinde ve mutasavver projeler ile havzadaki mevcut ve gelecekteki bütün ihtiyaçları, memba gelişimi ve mansap su haklarını göz önünde bulundurarak son yılları da kapsayan hidrolojik verilere göre çalışmalarını yapar. Şirket tarafından hazırlanan fizibilite raporu beş nüsha olarak hem yazılı hem de CD ortamında DSİ'ye teslim edilir. Hazırlanan fizibilite raporunun ilk sayfasında Ek-7'de verilen formatta Yönetici Bilgilendirme Formu yer alır.

(5) DSİ projeleri dışında şirketler tarafından geliştirilen yeni projeler için şirket, Ek-4'te belirtilen format doğrultusunda bir ön rapor hazırlayarak DSİ'ye müracaat eder. Hazırlanan ön raporun ilk sayfasında Ek-8'de verilen formatta Yönetici Bilgilendirme Formu yer alır. DSİ, teklif edilen projenin mevcut, inşa halinde ve mutasavver projeler ile ilişkisi açısından değerlendirmesini yapar, müracaatın uygun görülmesi halinde ve 7 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen işlemlerin gerçekleştirilmesinden sonra, teklif başvuru olması halinde şirketten Ek-3'te belirtilen esaslar dâhilinde fizibilite raporu hazırlanmasını ister. Proje için çoklu müracaat olması durumunda; DSİ, Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Toplantısı sonucunda su kullanım hakkı anlaşması imzalamaya hak kazanan şirketten Ek-3'te belirtilen esaslar dahilinde fizibilite raporu hazırlanmasını ister.

(6) Şirket veya şirketler, projenin bulunduğu havzada mevcut, inşa halinde ve mutasavver projeler ile havzadaki mevcut ve gelecekteki bütün ihtiyaçlar, memba gelişimi ve mansap su hakları göz önünde bulundurularak son yılları da kapsayan hidrolojik verilere göre belirtilen format doğrultusunda, izin verilen su kaynağı/kaynakları ve kotları esas alarak fizibilite raporunu hazırlar ve beş nüsha olarak yazılı ve CD ortamında fizibilite raporu hazırlaması için yazılan yazının kendisine tebliğ tarihinden itibaren doksan günü geçmemek kaydıyla teslim eder.

(7) Dördüncü ve altıncı fıkralarda belirtilen hususlar çerçevesinde şirket veya şirketler tarafından hazırlanan fizibilite raporunun DSİ tarafından uygun bulunmaması durumunda, şirkete yazılı olarak bildirilen görüşler çerçevesinde revize fizibilite raporu hazırlanması istenir. Şirket tarafından sunulan revize fizibilite raporunda, DSİ görüşlerinin dikkate alınmaması veya şirket tarafından fizibilite raporu sunulmaması halinde şirketin proje başvurusu iptal edilir. Her iki durumda da şirketin teminatı irat kaydedilir.

(8) Şirket tarafından fizibilite raporu hazırlanma safhasında; havzada mevcut, inşa halinde ve mutasavver projeler ile mansap su haklarına ilişkin konular etüt edilir. Bu konularda DSİ'den bilgi talebinde bulunulması halinde, mevcut bilgiler şirket ile paylaşılır.

(9) Dördüncü, altıncı ve sekizinci fıkralar kapsamında hazırlanacak fizibilite raporunda havzanın özelliğine ve olabilecek gelişmesine bağlı olarak öngörülemeyen ancak ileride oluşabilecek ihtiyaçlar için meteorolojik şartlardan kaynaklanabilecek azalmalar dikkate alınmaksızın yıllık ortalama suyun DSİ'ce belirlenecek oranı şirket tarafından dikkate alınır.

(10) Fizibilite/fizibilite revizyonu çalışmalarında, ilana esas proje formülasyonuna göre teknik, ekonomik, çevresel veya sosyal açıdan üstünlüğünün ve yapılabilirliğinin ortaya konulması veya ilave hidrolojik değerler ile yapılan hesaplamalar çerçevesinde proje temel karakteristiklerinde değişiklikler oluşması halinde şirket farklı formülasyon teklifinde bulunabilir.

(11) Onuncu fıkra kapsamında projede revize yapılması talep edilen ve ilana esas proje formülasyonuna göre şirket tarafından teklif edilen farklı formülasyonun, DSİ tarafından kabul edilebilir bulunmaması halinde şirkete gerekçeleri ile bildirilir. Revizyon teklifinin uygun bulunması durumunda; şirket, revize fizibilite raporu istek yazısının tebliğ tarihinden itibaren doksan gün içerisinde revize edilmiş fizibilite raporunu DSİ'ye teslim eder.

(12) Üçüncü, altıncı ve onbirinci fıkralarda belirtilen süre içerisinde, şirketin, fizibilite raporu teslimine dair ilave süre talep etmesi halinde, DSİ tarafından süre uzatım talebi ile ilgili gerekçelerin uygun bulunması durumunda, tüm proje süreci boyunca, toplamda doksan günü geçmemek üzere ilave süre verilir.

(13) Şirket tarafından sunulan fizibilite raporunun değerlendirilmesi sonucunda, DSİ tarafından fizibilite raporunun revize edilmesi istenebilir. Revize fizibilite raporunun hazırlanması ve tesliminde bu maddede belirtilen ve şirkete yazılan yazıdaki hususlar dikkate alınır.

(14) Fizibilite, revize fizibilite raporu veya ek raporun bu maddede belirlenen süre içerisinde teslim edilmemesi veya hazırlanan raporda DSİ görüşlerinin dikkate alınmaması halinde şirketin proje başvurusu iptal edilir ve teminat mektubu irat kaydedilir. Bu durum, şirkete yazılı olarak bildirilir. Söz konusu hidroelektrik santral projesi DSİ tarafından projeye ilişkin yapılacak değerlendirme neticesine göre DSİ internet sayfasında yeniden yayımlanarak başvuruya açılır. Proje tekrar ilana çıkarıldığında başvurusu iptal edilen şirket ile şirketin doğrudan ve dolaylı ortakları olan gerçek ve tüzel kişiler ile şirketin yönetim kurulu başkanı, üyeleri ve şirket müdürleri projeye başvuruda bulunamaz.

(15) Şirket, Ek-1'de belirtilen ve son onaylı fizibilite raporu ile uyumlu olarak hazırlanan nihai fizibilite raporunu, DSİ tarafından yapılan geçici kabul tarihinden itibaren 6 (altı) ay içerisinde DSİ'ye sunması halinde rapor inceleme bedeli alınmaz. Diğer tüm hallerde nihai rapor için inceleme bedeli alınır.

Fizibilite raporlarının değerlendirilmesi

MADDE 9 – (1) Fizibilite raporunun değerlendirilmesi safhasında genel olarak; projenin, havzadaki tahsisli sular da dikkate alınarak DSİ ve tüzel kişilerce geliştirilen mevcut, inşa halinde ve mutasavver projelere etkisi ve ilişkisi, hidrolojisi, optimizasyonu, teknik ve ekonomik yönden yapılabilirliği incelenir.

(2) Şirket tarafından hazırlanan fizibilite raporu kapsamında olabilecek yetersiz etüt ve değerlendirmelerden dolayı ilerideki safhalarda hidrolojik, jeolojik, teknik, çevresel, sosyal ve ekonomik yönden oluşabilecek her türlü olumsuz sonuçtan yalnız şirket sorumludur.

(3) Şirket tarafından DSİ'ye teslim edilen fizibilite raporu değerlendirilerek DSİ görüşü oluşturulur. Değerlendirme sonucunda raporun uygun görülmemesi halinde DSİ görüşü yazılı olarak gerekçeleri ile birlikte şirkete bildirilir.

(4) DSİ tarafından yapılan değerlendirme sonucu raporun uygun bulunmasına engel teşkil edecek eksikliklerin tespit edilmesi ve ayrıca;

a) Fizibilite raporunda öngörülen proje formülasyonunda (teklif edilen tesislerin konumları, kapasiteleri, boyutları gibi); planlama, ÇED, kati proje, uygulama projesi, inşaat ve işletme safhalarında şirket tarafından yapılan çalışmalardan kaynaklı mevcut formülasyon, kotlar ve su temin hesaplarında değişiklik olması ve bu değişikliklere yönelik DSİ'nin uygun görüşünün alınması halinde,

b) Havzada DSİ veya başka kurum ve kuruluşlarca yürütülen çalışmaların fizibilite raporunda revizyon gerektirmesi durumunda, şirketin yazılı talepte bulunması ve talebin DSİ'ce uygun görülmesi halinde

revize fizibilite raporu istenebilir.

c) Proje formülasyonunu değiştirmeyen eksiklikler için şirketten ek rapor istenir. Ek raporun hazırlanması için verilecek azami süre 30 gün olup bu süre uzatılmaz.

(5) şirketin projeyi gerçekleştirme hakkından vazgeçmesi durumunda, proje DSİ tarafından yapılacak değerlendirme sonucu uygun görölmesi halinde mevcut veya yeni formölasyona göre yeniden müracaata açılır. Bu fıkra kapsamına giren şirket ile şirketin doğrudan ve dolaylı ortakları olan gerçek ve tüzel kişiler ile şirketin yönetim kurulu başkanı, üyeleri ve şirket müdürleri projeye başvuruda bulunamaz.

(6) Belediyeler tarafından işletilen;

a) İçme suyu isale hatları, atık su isale hatları, sulama şebekeleri ve belediyeler tarafından tesis edilmiş/edilecek olan rekreasyon projeleri dahilinde lisanssız üretim kapsamında kurulmak üzere yapılan proje başvurularında ilgili mevzuatta belirtilen süreler içerisinde DSİ tarafından gerekirse ilgili kurumların da görüşü alınır. Yapılacak değerlendirme sonucu başvurunun uygun bulunması durumunda üretim tesisinin su rejimi açısından uygun bulunduğuna dair DSİ'nin görüş yazısı ve Ek-10 Su Kullanım İzin Belgesi, başvurunun yapıldığı yerin İl Özel İdaresine gönderilir. Ek-10 Su Kullanım İzin Belgesi, İl Özel İdaresi ile şirket arasında imzalanır.

b) Sulama şebekeleri üzerinde belediyeler tarafından kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesislerinin işletme süreleri, ilgili belediyenin sulama şebekesini işletme süresi ile sınırlıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Toplantısının Yapılması ve Su Kullanım Hakkı Anlaşmasının İmzalanması

Çoklu/tekli müracaatlarda su kullanım hakkı anlaşması imzalanacak şirketin belirlenmesi

MADDE 10 – (1) 5 inci maddenin birinci fıkrası çerçevesinde ilan edilen projeye çoklu müracaat olması durumunda, proje için su kullanım hakkı anlaşması imzalamaya hak kazanacak şirket, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrası gereğince, aşağıdaki usullere göre belirlenir:

a) Fizibilite raporu/ön raporu kabul edilebilir bulunan şirketlere, DSİ tarafından belirlenen gün ve saatte hidroelektrik kaynak katkı payı tekliflerini vermeleri için davet yazısı ile Teklif Mektubu Taslağı (Ek-6) eş zamanlı gönderilir.

b) şirketler tekliflerini kapalı zarf içerisinde belirtilen gün ve saatte DSİ'ce belirlenen adrese teslim ederler. Dış zarf üzerinde; teklif veren şirketin unvanı, tebligata esas açık adresi, teklifin hangi iş için verildiği yer alır. Zarfın yapıştırılan yeri kaşelenerek şirketi temsil ve ilzama yetkili kişi/kişiler tarafından imzalanır. Dış zarf içerisinde;

1) şirket unvanı altına şirketi temsil ve ilzama yetkili kişi/kişiler tarafından imzalanmış ve kaşelenmiş teklif mektubunun bulunduğu, şirketi temsil ve ilzama yetkili kişi/kişiler tarafından imzalanmış ve kaşelenmiş kapalı iç zarf,

2) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (b), (c) ve () bentlerinde belirtilen ve başvuru dosyasında sunulan evrakların tevsik ettiği duruma ilişkin değişiklik hasıl olması halinde değişikliğe ilişkin evraklar,

bulunur. Geçici teminat mektubuna ilişkin olarak, davet yazısında belirtilen hususlar dikkate alınır.

c) Zarflar teslim edildikten sonra şirketler tekliflerini değiştiremezler.

ç) Zarflar komisyon tarafından şirket yetkililerinin huzurunda açılır ve ilk dış zarf açıldıktan sonra gelen şirket teklifleri kabul edilmez.

d) Dış zarf açıldıktan sonra zarfın içerisinde sunulan belgelerden eksik, uygun olmayan veya değişenin tespit edilmesi halinde Komisyon Başkanı tarafından bunların teklif mektubunun bulunduğu kapalı iç zarf açılmadan önce tamamlanması şirket yetkilisinden istenir. Şirketlerin teklif zarfları açılmaya başlamadan önce eksik, uygun olmayan veya değişen belge/belgelerin tamamlanamaması halinde teklif mektubunun bulunduğu kapalı iç zarf açılmadan teklif geçersiz sayılır.

e) Teklif mektubunda, rakam ve yazı ile yapılan teklif miktarının farklı olması halinde, yazılı miktar esas alınır.

f) Geçerli bulunan teklifler en yüksekte en düşüğe doğru sıralanır, en yüksek teklifi veren şirketin su kullanım hakkı anlaşması imzalamaya hak kazandığı belirlenir.

g) En yüksek teklifi eşit olarak birden fazla şirketin vermesi halinde, en yüksek eşit teklifi vermiş olanlardan aynı oturumda kapalı zarf ile birinci tekliften daha az olmamak kaydı ile yeniden teklif alınır. Yeniden teklif alınması durumunda, teklif vermeye yetkili şirket yetkilisinin bulunmaması halinde, şirketçe herhangi bir hak ve yeni teklif verme talebinde bulunulamaz.

ğ) Kapalı zarf ile teklif verme toplantısına, davet edilen şirketlerden sadece birinin katılması ve bu şirket temsilcisinin zarf içerisinde sunduğu yukarıda belirtilen belgelerin ve geçici teminatın geçerli olduğunun tespiti halinde, söz konusu şirketin vermiş olduğu teklif, komisyonun önerisi ve Devlet Su İşleri Genel Müdürünün uygun görmesi halinde kabul edilir.

h) Kapalı zarf usulü ile belirlenen en yüksek teklif sahibi ve diğer teklif sahibi şirketler bir tutanakla tespit edilir ve tutanakta;

1) Seçim işlemine dayanak oluşturan komisyon kurulması Oluruna,

2) Toplantı ve karar işlemlerine,

3) Davet edilen şirketlere, teklif verme toplantısına evrak sunan şirketler ile en yüksek hidroelektrik kaynak katkı payını teklif eden şirkete ilişkin bilgilere,

4) Komisyon tarafından ilave edilmesinde yarar görülen diğer hususlara ilişkin bilgilere

yer verilir.

(2) Proje için tekli başvuru olması durumunda ilgili şirketten 10.000 TL/MW Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı alınır.

Hidroelektrik kaynak katkı payı teklifinin verilmesi ve güncellenmesi

MADDE 11 – (1) Verilen tekliflerin minimum 10.000 TL/MW olması zorunludur. Bu değer DSİ tarafından güncellenir ve ilan edilir.

(2) Tekliflerde, projenin kurulu gücü 1 MW'ın altında olması durumunda da, alt sınır değeri 10.000 TL/MW olup bu değer altında verilen teklifler geçersiz sayılır.

(3) DSİ tarafından geliştirilen projeler için DSİ internet sitesinde başvuruya açılan proje bilgilerinde belirtilen kurulu güç, şirket tarafından geliştirilen projeler için ise DSİ internet sitesinde toplantı tarihlerinin ilan edildiği proje bilgilerinde belirtilen kurulu güç, ödemeye esas toplam kurulu güç (MWm) olarak dikkate alınacaktır.

(4) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten sonra ilan edilen işlerde, şirket tarafından proje kapsamında yapılacak çalışmalar sonucu kurulu güçte artış meydana gelmesi durumunda, artan kurulu güç değeri, azalışlarda DSİ internet sayfasında ilan edilen kurulu güç, ödemeye esas toplam kurulu güç (MWm) olarak dikkate alınacaktır. Bu Yönetmeliğin yayım tarihinden önce ilan edilen işlerde ve kot artışına bağlı olarak meydana gelen kurulu güç değişikliklerinde 3 üncü fıkra hükümleri doğrultusunda işlem tesis edilecektir.

(5) Katkı payı ödemesi tutarının hesaplanmasında aşağıdaki formül uygulanır. Katkı payı, bu formüle göre lisans süresi sonuna kadar her yıl tahsil edilir:

$$\text{Yıllık hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Tutarı} = P \times T \times K$$

$$P = \text{Tesisin toplam kurulu gücü (MW)}$$

$$T = \text{Birim MW kurulu güç başına hidroelektrik kaynak katkı payı teklifi (TL)}$$

$$K = \text{Güncelleştirme katsayısı}$$

$$K = K1/K3$$

K1 = Ödemeye esas üretim yılında gerçekleşen Yıllık Aritmetik Ortalama Piyasa Takas Fiyatı (kr.)

K3 = Teklifin verildiği yılda gerçekleşen Yıllık Aritmetik Ortalama Piyasa Takas Fiyatı (kr.)

(6) 21/2/2015 tarihinden önce imzalanan Su Kullanım Hakkı Anlaşmalarında yer alan K1 tanımı, ödemeye esas üretim yılında gerçekleşen yıllık aritmetik ortalama piyasa takas fiyatı şeklinde uygulanır.

Su kullanım hakkı anlaşması imzalamaya hak kazanıldığına dair belgenin verilmesi

MADDE 12 – (1) Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Toplantısından sonra Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalamaya hak kazanan şirket tarafından sunulan fizibilite raporunun uygun bulunması durumunda şirket, önlisans almak üzere yazı ile EPDK'ya yönlendirilir. Şirket, yazının tebliğ tarihinden itibaren otuz iş günü içerisinde EPDK'ya önlisans için müracaat eder ve müracaat ettiğine dair belgeyi DSİ'ye sunar. Bu süre içerisinde EPDK'ya müracaat edildiğine dair belgenin sunulmaması halinde şirketin başvurusu iptal edilerek teminatı irat kaydedilir.

(2) Birinci fıkra kapsamında şirkete yazılan yazıdan EPDK'ya da ayrı bir yazı ile bilgi verilir. Bu yazı ayrıca ÇED sürecinin başlatılması için ilgili kuruma da gönderilir.

(3) 10 uncu madde hükümleri çerçevesinde belirlenen şirketin projesinin DSİ projesi olması durumunda şirketten 8 inci maddenin üçüncü fıkrası çerçevesinde fizibilite raporu istenir. Şirket tarafından sunulan fizibilite raporu 9 uncu maddenin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen hükümler çerçevesinde değerlendirilir.

(4) 10 uncu madde ile bu maddenin üçüncü fıkrası hükümleri çerçevesinde tesis edilecek işlemlerden sonra su kullanım hakkı anlaşması imzalamaya hak kazandığı DSİ tarafından kendisine bildirilen şirketin önlisans ve ÇED başvurusuna ilişkin olarak bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen hükümler çerçevesinde işlem tesis edilir.

(5) EPDK tarafından önlisans verilen şirket, 25/11/2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında ÇED gerekli değildir kararını veya ÇED olumlu kararını aldıktan sonra 30 gün içerisinde su kullanım hakkı anlaşması imzalamak için DSİ’ye müracaat eder. Noter huzurunda su kullanım hakkı anlaşması imzalanır ve konu hakkında DSİ tarafından EPDK’ya bildirimde bulunulur. Bu süre içerisinde DSİ’ye müracaat etmeyen şirket su kullanım hakkı anlaşması imzalama hakkını kaybeder. Bu durum EPDK’ya bildirilir. Yükümlülüğünü yerine getirmeyen şirketin başvurusu iptal edilerek teminatı irat kaydedilir.

(6) Su kullanım hakkı anlaşmasının DSİ’den kaynaklanan sebeplerle öngörülen süre içerisinde imzalanamaması durumunda şirket DSİ’den herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

(7) Şirketin süresi içinde EPDK’ya önlisans başvurusunda bulunmaması, başvurusunun EPDK tarafından reddedilmesi/iptal edilmesi/sonlandırılması veya başvurunun yapılmamış sayılması halinde, şirketin müracaatı iptal edilerek geçici teminat mektubu irat kaydedilir. Önlisans alan şirketin, süresi içinde DSİ’ye su kullanım hakkı anlaşması imzalamak için başvurmaması halinde, şirketin müracaatı iptal edilir. Müracaata konu proje, DSİ tarafından yeniden yapılacak teknik, ekonomik ve çevresel değerlendirmeler sonucuna göre, DSİ internet sayfasında tekrar yayımlanarak başvuruya açılır. Proje tekrar ilana çıkarıldığında başvurusu iptal edilen şirket ile şirketin doğrudan ve dolaylı ortakları olan gerçek ve tüzel kişiler ile şirketin yönetim kurulu başkanı, üyeleri ve şirket müdürleri projeye başvuruda bulunamaz.

(8) EPDK’ya Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalamaya hak kazanıldığı bildirilen veya Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalanmış projeler için; Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu kararıyla bu proje kapsamındaki hak ve yükümlülüklerin 2/11/2013 tarihli ve 28809 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği çerçevesinde başka bir şirkete devredilmesine onay verilmesi halinde, müracaatı üzerine onay verilen şirket ile Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalanır. Bu fıkra kapsamında Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalanacak olan projenin, daha önce imzalanmış bir Su Kullanım Hakkı Anlaşması bulunması halinde, ilk su kullanım hakkı anlaşmasının imzalandığı tarih, yeni imzalanacak Su Kullanım Hakkı Anlaşmasının 4 üncü maddesine eklenir.

(9) Lisanssız üretim kapsamında kurulmuş/kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesisleri için Su Kullanım Hakkı Anlaşması düzenlenmez.

Su kullanım hakkı anlaşmasına ilişkin hükümler

MADDE 13 – (1) Ek-1’de yer alan tip su kullanım hakkı anlaşmasında belirtilen hükümler kapsamında imzalanan anlaşmanın bir örneği yazı ile EPDK’ya gönderilir.

(2) Ek-1’de yer alan su kullanım hakkı anlaşmasına, projenin özelliğine bağlı olarak özel hükümler eklenebilir.

(3) Başvurulan projenin ortak tesis kullanımının bulunmaması ve/veya kaynak katkı payı ihtiva etmemesi durumlarında, Ek-1’de yer alan Su Kullanım Hakkı Anlaşması metninden ilgili hükümler DSİ tarafından çıkarılır.

(4) Su kullanım hakkı anlaşması, EPDK tarafından verilen önlisansın/lisansın yürürlükte olduğu sürece geçerli olur. Lisans alınamaması veya alınan önlisansın/lisansın sona ermesi veya iptali halinde Su Kullanım Hakkı Anlaşması hükümsüz kalır. Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında ÇED gerekli değildir veya ÇED olumlu kararının herhangi bir şekilde iptal edilmesi durumunda Su Kullanım Hakkı Anlaşması hükümsüz kalır. Lisansın sona ermesi, iptali veya Su Kullanım Hakkı Anlaşmasının feshi hallerinde inşa/işletme aşamasındaki tesislerin durumuna ilişkin hususlar DSİ ve EPDK tarafından ayrıca belirlenir.

(5) Su kullanım hakkı anlaşmasının imzalandığı tarih olarak noter tescil tarihi esas alınır.

Su kullanım hakkı anlaşmasının yenilenmesi

MADDE 14 – (1) Su kullanım hakkı anlaşması aşağıdaki durumlarda yenilenir:

a) İmzalanmış su kullanım hakkı anlaşmasında aşağıdaki unsurların değişmesi;

1) Kurulu güç,

2) Tesis tipi,

3) Tesisin kurulacağı il,

4) Şirket unvanı.

b) Su kullanım hakkı anlaşmasının herhangi bir maddesinde sehven hata yapıldığının anlaşılması.

c) Mevzuat değişikliklerinin su kullanım hakkı anlaşmasının yenilenmesini gerektirmesi.

(2) Noter huzurunda imzalanan yenilenmiş su kullanım hakkı anlaşmasına ilişkin olarak DSİ tarafından EPDK'ya bildirimde bulunulur.

Doğal hayatın devamı için bırakılacak su ve üzerindeki projeler

MADDE 15 – (1) Şirket, dere yatağının su alma yeri mansabında doğal hayatın idamesini sağlar ve bu kesimde su haklarını karşılayacak miktardaki suyu kesintisiz ve dalgalanma yapmadan yatağa bırakır. Doğal hayat için dere yatağına bırakılacak suyun miktar ve zamanlaması, kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesisleri ile ilgili şirket tarafından hazırlanacak ÇED raporunda/Proje Tanıtım Dosyasında belirlenir. Ancak, doğal hayatın devamı için mansaba bırakılacak su miktarı projeye esas alınan son on yıllık ortalama akımın en az %10'u kadar olmak zorundadır. ÇED raporu sürecinde ekolojik ihtiyaçlar göz önüne alındığında bu miktarın yeterli olmayacağının belirlenmesi durumunda miktar artırılır. Belirlenen bu miktara mansaptaki diğer teessüs etmiş su hakları ayrıca ilave edilerek, kesin proje çalışmaları belirlenen bu toplam miktar dikkate alınarak yapılır. Nehirde son on yıllık ortalama akımın %10'undan daha az akım olması halinde suyun tamamı doğal hayatın devamı için mansaba bırakılır.

(2) Barajlı projelerde doğal hayatın devamı için bırakılacak su üzerinde, şirket tarafından, ayrı bir santral kurulmasının talep edilmesi durumunda, şirketin bu talebinin ve bu çerçevede hazırlayacağı fizibilite raporunun DSİ tarafından uygun bulunması halinde ilave santral tesis edilmesine izin verilir. Ancak, bu fıkra kapsamında kurulacak yeni santral ayrı bir tesis olarak değil mevcut tesisin bir ünitesi olarak kabul edilir. Tesisteki kurulu güç artışına EPDK tarafından onay verilmesi halinde mevcut su kullanım hakkı anlaşması yenilenir.

(3) Ortak tesisi DSİ, HES kısmı şirket tarafından inşa edilen projeler kapsamında doğal hayatın devamı veya diğer maksatlar için bırakılan/bırakılacak su üzerinde şirket tarafından, ayrı bir santral kurulmasının talep edilmesi durumunda, şirketin bu talebinin ve bu çerçevede hazırlanacak fizibilite raporunun DSİ tarafından uygun bulunması halinde, bu santral teknik ve işletme kolaylığı açısından HES yatırımcısı tarafından aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde tesis edilir:

a) Yapılacak ilave HES'ten elde edilecek elektrik üretimi gelirinin %50'si aşağıdaki formül çerçevesinde her yıl Ocak ayı içerisinde DSİ'ye ödenir.

$$\text{İKP} = E \times K1 \times 1/2 \times 1/100$$

İKP: İlave hidroelektrik kaynak katkı payı (TL/yıl)

E: İlave santral için Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) veya ilgili dağıtım şirketinden alınacak yıllık sisteme verilen enerji üretim miktarı (kWh)

b) HES'i işleten/işletecek şirketin bu ilave tesisi kurmak/işletmek istememesi halinde, proje DSİ internet sitesinde başvuruya açılır, yapılan başvurular bu Yönetmelik hükümleri kapsamında değerlendirilerek sonuçlandırılır.

ÇED ve mansap su hakları raporu

MADDE 16 – (1) İnşa edilen/edilecek bütün tesisler ile malzeme ocaklarına ilişkin olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında gerekli olan kararın alınması şirketin sorumluluğunda olup su kullanım hakkı anlaşması imzalanması öncesi bu kararların ibraz edilmesi zorunludur.

(2) Şirket, su kullanım hakkı anlaşması imzalanmadan önce DSİ'ce belirlenen kriterlere göre ekonomik değerlendirmeleri de içeren Mansap Su Hakları Raporunu hazırlayarak DSİ'nin onayına sunar. Gerekmesi halinde, ekonomik değerlendirmeleri de içeren Kuyuksuyu Sonrası Su Hakları, bu raporda yer alır. Mansap Su Hakları Raporu, şirket tarafından her on yılda bir DSİ'ce belirlenen kriterlere göre yeniden revize edilerek güncellenir ve DSİ'nin onayına sunulur.

(3) İnşa edilen/edilecek bütün tesisler ile malzeme ocaklarına ilişkin olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında gerekli olan kararın alınmasına esas teşkil eden ÇED Raporu veya Proje Tanıtım Dosyasında verilen taahhütlerin gerçekleştirilmemesi ve olumsuz sonuçlardan şirket sorumludur.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce su kullanım hakkı anlaşması imzalamış ve/veya işletmeye açılmış bulunan HES tesisleri için;

a) Mansap Su Hakları Raporu olanlarda; Kuyuksuyu Sonrası Su Hakları tespit edilmesi halinde, ekonomik değerlendirmeleri de içeren Kuyuksuyu Sonrası Su Hakları dahil edilerek güncellenen Mansap Su Hakları Raporu,

b) Mansap Su Hakları Raporu olmayanlarda; bu maddenin 2 nci fıkrası kapsamında hazırlanmış Mansap Su Hakları Raporu,

bu Yönetmeliğin Resmî Gazete'de yayımlanma tarihinden itibaren oniki ay içinde şirket tarafından hazırlanır ve DSİ'nin onayına sunulur. Bu sürenin yeterli olmaması halinde DSİ tarafından şirkete ek süre verilebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Katılım Payı ve Hizmet Bedelleri

Enerji hissesi katılım payı

MADDE 17 – (1) 6446 sayılı Kanun kapsamında kurulmuş ve kurulacak olan hidroelektrik santraller için imzalanan su kullanım hakkı anlaşması hükümleri çerçevesinde DSİ'ye ödenecek olan enerji hissesi katılım payının hesabında esas alınacak tesis bedeli:

a) 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre ihale edilen işler için tek veya çok maksatlı tesislerde tesisin ihaleye esas ilk keşfi enerji tesisini ihtiva ediyorsa, tesisin DSİ tarafından yapılan kısmın ilk keşif bedeli; enerji tesisini ihtiva etmiyorsa, ortak tesise ait ilk keşif bedeli, Yİ-ÜFE ile su kullanım anlaşmasının yapıldığı tarihe getirilmiş olan bedele, bu bedelin %30'u ilave edilmek suretiyle bulunan tutarı geçemez ve (2) numaralı alt bent kapsamına giren tesislerde, DSİ tarafından enerji tesisine harcanan miktar var ise Yİ-ÜFE ile hesaplanarak ayrıca enerji hissesi katılım payına ilave edilir. İlk keşif bedelinin güncellenmesinde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre ihale edilen işlerde keşif yılının ocak ayında yayımlanan Yİ-ÜFE değeri, imzalanan su kullanım hakkı anlaşmalarında bedel belirlenmişse bu bedelin hesabında kullanılan Yİ-ÜFE değeri esas alınır.

b) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihale edilen işlerde teklif tutarı, bu tutarın güncellenmesinde ise teklifin yapıldığı tarihten bir önceki ayın Yİ-ÜFE değerleri esas alınır. Teklif tutarıyla bitirilemeyen işlerde gerçekleştirme miktarı esas alınır. İhale kapsamında teklif tutarı içerisinde ortak tesislere ait olmayan kalemlerin de bulunması ve bu kalemlerin bedel olarak ayırt edilememesi durumunda, işin sonunda kesin hesabın çıkarılmasını müteakip ortak tesisler için yapılan harcamaların toplamı tesis bedeli olarak dikkate alınır.

c) Proje kapsamında ortak tesisler ile ilgili kamulaştırmalar için yapılmış ve yapılacak olan ödemelerin Yİ-ÜFE ile su kullanım anlaşması tarihine getirilmiş bedelinin enerji hissesine düşen miktarının tamamı şirket tarafından ödenir.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten itibaren, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında kurulmuş ve kurulacak olan hidroelektrik santraller için imzalanan/imzalanacak su kullanım hakkı anlaşması hükümleri çerçevesinde DSİ'ye ödenecek olan enerji hissesi katılım payının hesabında esas alınacak tesis bedelinin, hidroelektrik santralin geçici kabul tarihinin 5 tam yıl sonrasına denk gelen günden başlamak üzere ayın son mesai gününe kadar ilk taksitin ödenmesi gerekmektedir. Şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi gereken ilk taksit; şirketin ödemesi gereken toplam enerji hissesi katılım bedelinin Yİ-ÜFE ile ödeme yılına getirilip 15'e bölünmesi ile bulunur. Geriye kalan ortak tesis bedeli, bu işlemi takip eden 14 yılda 14 taksitle, lisans süresinin yetmediği takdirde ise lisans süresi bitimine kadar olan yıl sayısı kadar taksitler halinde Yİ-ÜFE ile güncellenerek ödenir.

(3) Bu Yönetmeliğin yayım tarihi itibarıyla şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi gereken bedelin ödenmesine başlanmamış ise bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen esaslara göre işlem tesis edilir.

(4) Şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi gereken bedelin ödenmesine başlanmış ise şirketin talebiyle kalan taksitler toplamda 15 taksit olacak şekilde düzenlenerek müteakip yıllardaki ödemeler şirketten tahsil edilir.

(5) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarih itibarıyla DSİ'ye ödenmesi gereken fakat ödenmeyen ortak tesis bedelleri yasal faizi ile birlikte genel hükümlere göre tahsil edilir.

Hizmet bedelleri

MADDE 18 – (1) DSİ ile Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalayarak EPDK'dan lisans alan şirket, Ek-2'de belirtilen hizmet bedellerini ve tesis edilecek enerji üretim tesislerinin işletmeye alınmasını müteakip bir önceki yılda gerçekleşen üretim miktarına göre hesaplanan Havza Hidrolojik Gözlem, Değerlendirme ve Kontrol Hizmet Bedelini Ek-5'te yer alan Taahhütname çerçevesinde yıllık olarak DSİ'ye öder. Bu bedeller şirket tarafından, kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesislerinin işletmeye açılmasına müteakip lisans süresince her yılın Ocak ayı sonuna kadar bir önceki yılda gerçekleşen üretim miktarına göre hesaplanır ve ödenir. Ödenecek bedeller Ek-2'de yer alan tabloda belirtilen üst sınır bedelini aşamaz.

(2) Proje uhdesinde kalan şirket; projenin hesaplanan toplam hizmet bedeli tutarına karşılık gelen kısmına ait damga vergisinin ödendiğine dair belgeyi, Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Teklif Verme toplantısından sonra onbeş iş günü içerisinde DSİ'ye ibraz eder.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Kot artırma ve kot kaydırma talepleri

MADDE 19 – (1) Projede izin verilen kotların değiştirilmesine yönelik teknik gerekçelerden kaynaklı kot artırma ve kot kaydırma talepleri aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde değerlendirilir:

a) Regülatörlü projelerde (kontrollü ve kontrolsüz) maksimum su kotu olarak 100 yıllık taşkın su kotu esas alınır ve bu kot mambadaki (varsa) projenin kuyruksuyu kotunu etkilemeyecek şekilde belirlenir.

b) Barajlı projelerde maksimum su kotu olarak maksimum işletme su kotu esas alınır, bu kot kamulaştırma ve varsa içmesuyu koruma sahasını etkilemeyecek şekilde belirlenir.

c) Geçici kabulden önce, şirket tarafından yapılan ilave çalışmaların sonucu projenin ilana esas ilk proje düşüsünden, son onaylı fizibilite raporunda çeşitli sebeplerle kullanılmayan düşünün şirket tarafından tekrar kullanılmasının talep edilmesi halinde bu talep; yeni durumdaki proje düşüsünün, ilana esas ilk proje düşüsünü aşmaması şartıyla DSİ tarafından kabul edilebilir, bu talep kot artışı olarak değerlendirilmez. Ancak, yeni talep edilen proje düşüsünün, ilana esas ilk proje düşüsünü aşması durumunda, aşan kısım kot artışı olarak değerlendirilir. Bu bent hükmü bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce tamamlanmış projelerden bu kapsama girenlere de uygulanır. Geçici kabul tarihi itibarıyla, ilana esas ilk proje düşüsünden şirket tarafından kullanılmayan düşü, DSİ tarafından başka projeler kapsamında kullanılabilir. Bu durumda şirket DSİ'den herhangi bir hak ve tazminat talebinde bulunamaz.

ç) Santral koordinatları değişmeden DSİ'den uygun görüş almak şartıyla; santralin gömülmesi ve/veya yapılacak yatak taraması neticesinde kuyruk suyu kotunun düşürülmesi ile proje düşüsünde meydana gelecek artış kot artışı olarak değerlendirilmez. Ancak DSİ'nin uygun görüşü alınmadan dere yataklarına müdahalede bulunulamaz. Bu hususta ilgili mevzuatta belirtilen esaslara uyulur.

d) Depolamalı projelere tahsis edilen üst sınır kotu maksimum işletme su seviyesidir. Maksimum işletme su seviyesinin, projenin taşkın kotuna kadar çıkartılarak enerji üretiminin artırılması taleplerinin DSİ tarafından uygun görülmesi halinde bu durum kot artışı olarak değerlendirilir.

(2) Kot artışlarında aşağıdaki formüller çerçevesinde işlem tesis edilir.

a) Projede hidroelektrik kaynak katkı payı yok ise uygulanacak formül:

$$\dot{K}P = (H2 - H1) / H2 \times E \times K1 \times 1/2 \times 1/100$$

$\dot{K}P$: İlave hidroelektrik kaynak katkı payı (TL/yıl)

H1: Tesisin kot değişikliği öncesi düşüsü (m) (Regülatörlü projelerde; Q100 kotu ile santral kuyruk suyu kotu arasındaki fark, barajlı/depolamalı projelerde; maksimum işletme su kotu ile santral kuyruk suyu kotu arasındaki fark)

H2: Kot değişikliğinden sonraki düşü (m)

E: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) veya ilgili dağıtım şirketinden alınan, sisteme verilen yıllık enerji üretim miktarı (kWh).

Hidroelektrik enerji üretim tesisinin su kaynağının birden çok olduğu projelerde, aşağıdaki formül ile H1 ve H2 değerleri bulunarak tesisin toplam kot artışı hesaplanır. Birkaç su kaynağının birleşerek tek bir iletim sistemi ile santrale su götürülen projelerde, her bir su kaynağı için aynı kuyruksuyu kotu hesaplarda dikkate alınacaktır. Aynı hesaplama, bu maddenin aşağıdaki 2. fıkrasının "b" bendi için de geçerlidir.

$$* H1 = [(H1a \times Qa) + (H1b \times Qb) + (H1c \times Qc) + \dots] / (Qa + Qb + Qc + \dots)$$

$$* H2 = [(H2a \times Qa) + (H2b \times Qb) + (H2c \times Qc) + \dots] / (Qa + Qb + Qc + \dots)$$

a, b, c, ... su kaynakları olmak üzere;

H1a, H1b, H1c...: a, b, c, ... su kaynağı üzerinde bulunan tesisin proje düşüsü.

Qa, Qb, Qc, ...: a, b, c, ... su kaynağının ortalama debisi. Müracaata esas ortalama debiler değişiklik olması durumunda nihai ortalama debiler esas alınacaktır.

H2a, H2b, H2c... a, b, c, ... su kaynağı üzerinde bulunan tesisin kot değişikliğinden sonraki proje düşüsü.

* Yukarıdaki formüllerde;

Paydalarındaki debi toplamında tüm su kaynaklarının debisi alınır.

Paylardaki proje düşülerinde ise; kotu değişmeyen veya azalan su kaynakları da hesaba katılır. Kotunda azalma olan su kaynaklarının kotlarının değişmediği kabul edilir

(H2a, H2b, H2c... ≤ H1a, H1b, H1c... ise H2a, H2b, H2c... = H1a, H1b, H1c... olarak alınır).

b) Projede Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı var ise uygulanacak formül:

1) Kaynak Katkı Payı Toplantısı 21/2/2015 tarihinden önce yapılmış projeler için;

$$KP = [(H2 - H1) / H2] \times E \times K1 \times 1/2 \times 1/100 + (H1 / H2) \times KR \times E \times K1/K2 \times 1/100$$

K2= Teklif yılındaki EPDK tarafından belirlenen Türkiye Ortalama Elektrik Toptan Satış Fiyatı (kr.)

KR: Şirket tarafından teklif verme toplantısında DSİ'ye birim kilowattsaat (kWh) başına ödenmesi taahhüt edilen teklif (Kuruş)

2) Kaynak Katkı Payı Toplantısı 21/2/2015 tarihinden sonra yapılan projeler için;

$$KP = [(H2- H1) / H2] \times E \times K1 \times 1/2 \times 1/100 + T \times P \times K1/K3$$

KP : Toplam Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı (TL/yıl)

(3) Aynı su kaynağı üzerinde bulunan ve aralarında başka proje bulunmayan iki (veya daha fazla) projenin DSİ'nin uygun görüşüyle birleştirilmesi durumundaki kot artışlarına ilişkin olarak;

a) 21/2/2015 tarihinden önce toplantısı yapılmış birleştirilen projeler kaynak katkı payı ihtiva ediyorsa birleştirilen yeni proje için belirlenen yeni kaynak katkı payı değeri göz önüne alınarak uygulanacak formül,

$$KP = (HX/ HY) \times E \times K1 \times 1/2 \times 1/100 + [(HY- HX)/ HY] \times aY \times E \times K1/K2 \times 1/100$$

aY : Yeni Katkı Payı Değeri.

Q1: 1 Nolu Tesisin Ortalama Debisi.

H1 : 1 Nolu Tesisin Proje Düşüsü.

a1: 1 Nolu Tesisin Katkı Payı Değeri.

Qn : n Nolu Tesisin Ortalama Debisi.

Hn: n Nolu Tesisin Proje Düşüsü.

an : n Nolu Tesisin Katkı Payı Değeri.

QY: Yeni Tesisin Ortalama Debisi.

HY: Birleştirilen Projenin Proje Düşüsü.

HX: Birleştirme ile proje kapsamına alınan ilave kot.

Yukarıdaki formülde verilen (aY) değerinin hesaplanmasında aşağıdaki formüller kullanılacaktır:

a. 1) $HY \geq H1 + \dots + Hn$ ise $aY = [(Q1 \times H1 \times a1) + \dots + (Qn \times Hn \times an)] / [QY \times (H1 + \dots + Hn)]$

a. 2) $HY < H1 + \dots + Hn$ ise $aY = [(Q1 \times H1 \times a1) + \dots + (Qn \times Hn \times an)] / (QY \times Hy)$

1) Birleştirilen proje için su temin hesaplarının ilk duruma göre yenilenmiş olması durumunda, ilk durumdaki ayrı projelerin su temin hesapları da bu değerler ışığında yenilenir ve hesaplamada bu değerler esas alınır.

2) Birleştirilen projelerden birden fazlasının katkı payının olması ve bu projelerin katkı payı toplantılarının farklı yıllarda yapılmış olması durumunda birleştirilen projeler hangi proje üzerinden devam edecekse, diğerinin teklif değeri devam edecek projenin teklif yılına güncellenerek formüle yerleştirilir.

b) Projeler kaynak katkı payı ihtiva etmiyorsa uygulanacak formül,

$$\dot{K}P = (HX/ HY) \times E \times K1 \times 1/2 \times 1/100$$

(4) 21/2/2015 tarihinden sonra toplantısı yapılmış projeler için birleştirme talebi gelmesi durumunda talebe ilişkin olarak uygulanacak formül:

$$KP = (HX/ HY) \times E \times K1 \times 1/2 \times 1/100 + [(HY- HX)/ HY] \times aY \times Pt \times K$$

Pt: 11 inci maddede belirtilen esaslar dâhilinde projelerin birleşmeden önceki kurulu güç toplamı

(5) Birleştirilen projelerde birleştirmeden sonra kot artış talebinin gelmesi durumunda ikinci fıkrada belirtilen hususlar çerçevesinde işlem tesis edilir.

(6) DSİ'nin uygun görüş vermesi halinde, projenin proje düşüsünü artırmamak ve proje kotlarının tamamen izin verilen kotlar dışına çıkarılmaması şartıyla proje kotlarının

kaydırılması yönündeki talepler uygun olarak değerlendirilir. Projenin ilk haline ait toplam proje düşüsünü aşan taleplerde ise aşan kısım kot artışı olarak değerlendirilir ve ikinci fıkra hükümleri çerçevesinde işlem tesis edilir.

(7) Ortaklık yapısı aynı olan şirketlerin, aralarında boşluk olmayan ardışık projeleri arasındaki kot aktarımı talepleri, kot artışı olarak değerlendirilmez. Bu durumda kot aktarımı sonrasında şirketin Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı teklifi, projelerin son onaylı fizibilite raporlarındaki yıllık ortalama enerji üretim miktarları göz önünde bulundurularak yeniden hesaplanır.

(8) Kot artışından kaynaklı olarak yukarıda verilen formüller çerçevesinde hesaplanacak katkı payı tutarları şirketler ile imzalanacak su kullanım hakkı anlaşmasına derç edilecek özel hükümde belirtilen esaslar dahilinde işletme süresince DSİ'ye ödenir.

Geçici teminat mektubu ile ilgili esaslar

MADDE 20 – (1) DSİ, hidrolik kaynaklara dayalı enerji üretim tesisleri için; ilan edilen projeye yapılan başvuru esnasında en az 3 yıl süreli, geçici kabulden önce ise en az 2 yıl süreli teminat mektubu alır. Alınan bu teminat mektuplarının tutarı, projenin özelliğine göre beş katına kadar arttırılabilir.

(2) Başvuru esnasında alınan geçici teminat mektubunun geçerlilik süresi içerisinde önlisans alınamaması durumunda, şirket mevcut teminat mektubunun geçerlilik süresi dolmadan DSİ tarafından güncellenmiş tutar üzerinden;

a) En az 3 yıl süreli yeni teminat mektubunu,

b) Mevcut teminat mektubunun süre uzatımı ile birlikte varsa güncel tutar ile mevcut teminat mektubu tutarı arasındaki fark için alınmış teminat mektubunu, DSİ'ye sunar.

(3) Şirket güncel tutarlı yeni teminat mektupları ile süre uzatım yazılarını mektup üzerindeki geçerlilik tarihinden otuz gün önce DSİ'ye sunmak zorundadır. Şirket yükümlülüğünü yerine getirmediği takdirde DSİ tarafından şirkete mektubun geçerlilik tarihinden otuz gün önce uyarı yazısı yazılarak mektubun geçerlilik tarihinden on gün öncesine kadar gereğinin yapılması istenir. DSİ'nin talebi yerine getirilmediği takdirde geçici teminat mektubunun bitim süresinden on gün önce ilgili bankaya yazı yazılarak, mektubun nakde çevrilerek DSİ hesabına yatırılması istenir.

(4) 6 ncı maddenin dördüncü fıkrası hükümleri çerçevesinde yapılacak başvurularda geçici teminat mektubu şartı aranmaz.

(5) Başvuruda alınan geçici teminat mektupları DSİ tarafından uygun görülmesi halinde davet yazısında belirtilmek üzere hidroelektrik kaynak katkı payı toplantısı için geçerli olur.

(6) DSİ'ye sunulacak geçici teminat tutarı, birden fazla bankadan temin edilen geçici teminat mektupları ile sağlanabilir veya DSİ hesabına nakit olarak yatırılabilir.

(7) Hidrolik kaynaklara dayalı enerji üretim tesisi kurmak için DSİ'ye yapılan başvuru esnasında alınan geçici teminat mektubu aşağıdaki hallerde şirkete iade edilir:

a) Tekli başvurulara ilişkin geçici teminat mektupları ile birden fazla başvurularda

en yüksek teklif veren şirkete ait geçici teminat mektupları, EPDK tarafından projeye önlisans verildikten sonra şirket yetkilisine tutanakla iade edilir.

b) Geçici teminat mektupları, 10 uncu madde uyarınca yapılacak olan Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Toplantısının tamamlanmasının ardından, en yüksek teklifi vermiş olan şirket hariç diğer şirket yetkililerine tutanakla iade edilir.

c) 6 ncı madde kapsamında yapılacak başvurudan sonra şirketin, DSİ internet sitesinde ilan edilmeden başvurusundan vazgeçmesi veya DSİ tarafından yapılan inceleme neticesinde şirketin başvurusunun reddedilmesi halinde geçici teminat mektupları iade edilir. Ancak şirketin başvuru esnasında yatırmış olduğu fizibilite kontrol ücreti, rapor temin bedeli ve hizmet bedeli iade edilmez.

ç) Şirketten kaynaklanmayan bir sebeple projenin iptal edilmesi durumunda ise fizibilite kontrol ücreti, rapor temin bedeli ve hizmet bedeli iade edilir.

d) Projeye başvuru yaptıktan sonra projenin herhangi bir aşamasında ortaya çıkan ve projenin yapılabilirliğini olumsuz etkileyen duruma ilişkin olarak ayrıca projenin teknik veya ekonomik olarak yapılabilirliğinin kalmaması sebebiyle veya yapılması halinde çevreye vereceği ağır tahribattan dolayı şirket tarafından vazgeçme talebi gelmesi durumunda ve bu hususlarda şirket tarafından hazırlanacak teknik raporun DSİ tarafından kabul edilmesi halinde geçici teminat mektubu şirkete iade edilerek proje başvurusu iptal edilir. EPDK'ya bildirilmiş projelerden bu bent kapsamında iptal edilenler EPDK'ya bildirilir.

e) Şirketin, başvuru esnasında bilgi sahibi olamayacağı, başvuru tarihinden sonra rapora bağlanmış bir proje ile çakışma veya DSİ tarafından verilen/duyurulan bilgilerin hatalı veya eksik olmasından kaynaklı bir olumsuzluktan dolayı proje başvurusunun aynı dere ve yan kolları üzerinde revize edilme imkânının da olmaması durumunda proje başvurusu iptal edilerek geçici teminat mektubu şirkete iade edilir. Ancak şirketin başvuru esnasında yatırmış olduğu fizibilite kontrol ücreti, rapor temin bedeli ve hizmet bedeli iade edilmez. EPDK'ya bildirilmiş projelerden bu bent kapsamında iptal edilenler EPDK'ya bildirilir.

f) Yeni bir geçici teminat mektubunun sunulması durumunda mevcut geçici teminat mektubu iade edilir.

(8) İnşaatını tamamlayarak geçici kabul talebinde bulunan şirket, DSİ internet sayfasında tutarı ve örneği yayımlanan en az 2 yıl süreli teminat mektubunu geçici kabulden önce vermek zorundadır. Teminat mektubunun geçerlilik süresi içerisinde kesin kabul yapılmaması durumunda şirket bu maddede belirtilen usuller çerçevesinde teminat mektubunun süresini uzatmak veya yeni teminat mektubu vermek zorundadır. Yeni bir geçici teminat mektubunun sunulması durumunda mevcut geçici teminat mektubu iade edilir.

(9) Şirketin bu Yönetmelikte belirlenen herhangi bir yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde proje başvurusu iptal edilerek var olan teminat mektubu irat kaydedilir.

(10) Her ne surette olursa olsun, idarece alınan teminat mektupları haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

Şirketin yükümlülükleri ile ilgili esaslar

MADDE 21 – (1) Şirket ilgili mevzuatta belirtilen yükümlülükler ile aşağıdaki yükümlülüklerle uymak zorundadır:

a) DSİ tarafından istenen veya DSİ'ye sunulacak olan bildirim, rapor ve diğer evrakları ilgili mevzuatta düzenlenen usul ve esaslar ile DSİ tarafından bu konuda yazılan yazılarda belirtilen hususlara uygun olarak DSİ'ye sunmak.

b) DSİ tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde verilen tüm talimatlara uymak.

c) DSİ tarafından istenen her türlü bilgi ve belgeyi zamanında, tam ve doğru olarak Kuruma vermek.

ç) Su kullanım hakkı anlaşmasında belirtilen hükümlere uymak.

d) Önlisans alınmamış projelerde, projeye ilgili geçerli geçici teminat mektubunu DSİ'de bulundurmak.

e) Bu Yönetmelik hükümleri uyarınca DSİ'ye ödenmesi gereken ücretleri eksiksiz ve zamanında yatırmak.

f) Faaliyet alanlarına göre ilgili diğer mevzuatların gereklerini yerine getirmek.

g) Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalamaya hak kazandığı EPDK'ya bildirilinceye kadar şirket unvanını değiştirmemek.

ğ) Lisans alıncaya kadar, veraset ve iflas nedenleri ile Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde belirtilen istisnalar dışında şirketin ortaklık yapısında doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir değişiklik yapmamak, paylarını devretmemek, payların devredilmesi veya payların devri sonucunu doğuracak iş ve işlemleri yapmamak, bu hususları şirketin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesindeki Ana Sözleşmesine dercetmek.

h) Su Kullanım Hakkı Anlaşması kapsamındaki faaliyete ilişkin olarak diğer mevzuattan kaynaklanan izin, ruhsat, onay alma gibi yükümlülükleri yerine getirmek.

ı) Tesislerin yapı denetimi konusunda 18/12/1953 tarihli ve 6200 sayılı Kanunun Ek 6 ncı maddesi ve ilgili mevzuat hükümlerine uymak.

(2) Şirketin, DSİ'ye ödenmesi gereken Havza Hidrolojik Gözlem Değerlendirme ve Kontrol Hizmet Bedeli, Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Bedeli veya Ortak Tesis Bedelinden kaynaklanan ödemelerini vadesinde yapmaması halinde vadesinde yapılmayan üçüncü ödemeyi müteakip herhangi bir bildirimde bulunulmaksızın su kullanım hakkı anlaşması idarece fesh edilir. Su kullanım hakkı anlaşmasının İdarece feshedildiği ilgililerine ve EPDK'ya ayrıca bildirilir.

(3) DSİ tarafından inşa edilmekte olan/edilmiş projeler kapsamında, HES kısmı şirket tarafından yapılan hidroelektrik enerji üretim tesislerinde, lisans süresi sonunda şirket herhangi bir hak talep etmeden hidroelektrik enerji üretim tesisini enerji üretir vaziyette, tesise ait tüm taşınmazlar ile birlikte DSİ'ye devreder.

Bildirimler

MADDE 22 – (1) DSİ'ce bu Yönetmeliğe göre yapılacak her türlü tebligat hakkında 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Taşınmazların EÜAŞ'ye devri

MADDE 23 – (1) 6200 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesi çerçevesinde; DSİ tarafından inşa edilmiş, işletmeye alınmış ve işletmeye alınacak hidroelektrik üretim tesisleri için Su Kullanım Hakkı Anlaşmasına ilişkin hükümler, bu tesislerin enerji üretimiyle ilgili kısımları ve bunların mütemmim cüzleri olan taşınmazların EÜAŞ'ye devir işlemlerine ait usul ve esasları belirleyen ilgili mevzuat hükümlerine göre Ek-1'de

yer alan tip anlaşma esas alınarak düzenlenir. Bu kapsama girmeyen ve EÜAŞ tarafından işletilmekte olan üretim tesisleri için imzalanacak su kullanım hakkı anlaşmaları da bu maddede belirtilen hükümlere göre imzalanır.

Atıl hidroelektrik santraller

MADDE 24 – (1) 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun geçici 15 inci maddesine göre Kanunda öngörülen süre içerisinde başvuruda bulunan hak sahiplerine ait işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 25 – (1) 21/2/2015 tarihli ve 29274 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Teminat ve hizmet bedelleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun geçici 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası ve geçici 21 inci maddesi uyarınca mevcut üretim veya otoprodüktör lisanslarını ya da lisans başvurularını sonlandırmak için EPDK’ya başvuru yapan şirketlerden başvurusu uygun bulunanların EPDK tarafından DSİ’ye bildirilmesi durumunda şirketlerin varsa DSİ’deki geçici teminat mektupları iade edilir.

(2) Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin geçici 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi ve üçüncü fıkrası uyarınca başvurusu EPDK tarafından reddedilen şirketlerin varsa DSİ’deki geçici teminat mektupları irat kaydedilmeyerek iade edilir.

(3) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce su kullanım hakkı anlaşması imzalamamış proje sahibi şirketlerden proje başvurusu sonlandırılmış olanların veya proje başvurusunu sonlandırmak isteyenlerin, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden 90 (doksan) gün içerisinde DSİ’ye başvurmaları halinde, DSİ tarafından başvuru esnasında alınan teminat mektupları iade edilir.

(4) Birinci ve üçüncü fıkrada belirtilen projelerin DSİ veya mülga EİE tarafından geliştirilen projeler olması durumunda bu projelere başvuru esnasında projenin özelliğine göre şirketlerden alınan taahhütname çerçevesinde şirketler tarafından DSİ veya mülga EİE’ye ödenmesi gereken hizmet bedellerinin ödenmiş kısımlarının dışında kalan kısmı tahsil edilmez, ödenen hizmet bedelleri iade edilmez.

Taahhütlerin yerine getirilmesi

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 26/6/2003 tarihli ve 25150 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Ek-5’inde yer alan taahhütnamenin 5 inci maddesinde belirtilen ödemeyi, ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir kararından sonra ödemesi gereken şirketler, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 90 (doksan) gün içerisinde Kuruma yazılı müracaat etmeleri halinde, haklarında bu Yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılır. Başvuruda bulunan şirketlerin, başvuruyu yaptıkları tarihe kadar yapmış oldukları ödemeler hariç olmak üzere kalan borç dikkate alınarak düzenlenecek taahhütname hükümlerine göre işlem tesis edilir.

Mevcut su kullanım hakkı anlaşmaları

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Mülga 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında tanımlanan mevcut sözleşmeler arasında yer alan ve işletmede bulunan hidroelektrik üretim tesislerini işleten tüzel kişilerin, imzalamış oldukları mevcut Su Kullanım Hakkı Anlaşmaları, EPDK'dan lisans almaları şartıyla üretim lisansı süresince geçerlidir.

(2) Yap işlet devret modeli kapsamında elektrik enerjisi üretimi faaliyeti gösteren şirketlerin ortak tesislere ait enerji payı yatırım bedeli geri ödemesi her işletme yılının sonunda yapılır. Mevcut Su Kullanım Hakkı Anlaşmasında belirtilen ödeme süresi aynı kalır. Ancak bakiye para miktarı için Yİ-ÜFE uygulanır.

(3) Otoprodüktör ve otoprodüktör grubu şirketlerin mevcut Su Kullanım Hakkı Anlaşmalarındaki ortak tesislere ait enerji payı yatırım bedeli geri ödemesine ilişkin hükümler, şirketlerin talebi halinde, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde tadil edilir.

(4) Mevcut sözleşmeler kapsamındaki üretim tesisleri için ilgili tüzel kişilere EPDK tarafından ilgili mevzuat kapsamında resen lisans verilmesi halinde, mevcut sözleşmelerindeki hak ve yükümlülüklerle ve sözleşme süresi ile sınırlı olmak kaydıyla su kullanım hakkı anlaşmaları bu Yönetmelik çerçevesinde yenilenir.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini DSI'nin bağlı olduğu Bakan yürütür.

EK-1

..... HİDROELEKTRİK ENERJİ ÜRETİM TESİSİNİN SU KULLANIM HAKKI VE İŞLETME ESASLARINA İLİŞKİN ANLAŞMA

Anlaşmanın konusu ve taraflar

Madde 1- Elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicinin kullanımına sunulması için rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması amacıyla taşıyan 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde halen piyasada faaliyet gösteren veya gösterecek tüzel kişiler tarafından hidroelektrik enerji üretim tesisleri kurulması ve işletilmesine ilişkin üretim lisanslarına yönelik düzenlenen işbu Su Kullanım Hakkı Anlaşması Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile ..... Anonim/Limited Şirketi arasında akdedilmiştir.

Tanımlar

Madde 2-

(1)Bu anlaşma'da geçen;

- a) Bakanlık: DSİ'nin bağlı olduğu bakanlığı,
  - b) Belediye: İlgili Belediyeleri veya ilgili Büyükşehir Belediye Meclislerinin alacağı kararla yetki vermesi halinde kendisine bağlı Su ve Kanalizasyon İdarelerini,
  - c) ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesini,
  - ç) DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,
  - d) EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
  - e) EÜAŞ: Elektrik Üretim Anonim Şirketini,
  - f) TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumunu,
  - g) Yİ-ÜFE: Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksini,
  - ğ) İl Özel İdaresi: Üretim tesisinin kurulacağı yerin il özel idaresini veya il özel idaresi bulunmayan yerlerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığını,
  - h) Komisyon: Çoklu başvurularda seçim işlemini yürütmek üzere DSİ Genel Müdürünün onayıyla biri başkan olmak üzere en az beş asil dört yedek üyeden teşekkül eden seçim komisyonunu,
  - ı) Lisans: Bir tüzel kişinin piyasada faaliyet gösterebilmesi için Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca EPDK'dan almak zorunda oldukları izni,
  - i) Ortak Tesis: Enerji üretimi yanında sulama suyu, içme ve kullanma suyu temini ve taşkın koruma gibi birden fazla maksada hizmet eden tesisi,
  - j) Önlisans: Üretim faaliyetinde bulunmak isteyen tüzel kişilere, üretim tesisi yatırımlarına başlamaları için gerekli onay, izin, ruhsat ve benzerlerinin alınabilmesi için EPDK tarafından verilen belirli süreli izni,
  - k) Piyasa: Elektrik Enerjisi Piyasasını,
  - l) Su Kullanım Hakkı Anlaşması: Hidroelektrik enerji üretim tesislerinin su kullanımına ilişkin işletme esaslarını ve DSİ'ye ödenecek bedellerin ödeme şeklini belirleyen yazılı hükümlere ve şartlara göre DSİ ile şirket arasında akdedilen anlaşmayı,
  - m) Şirket: Su Kullanım Hakkı Anlaşması yapmak için başvuran anonim veya limited şirketi,
  - n) Toplantı: Hidroelektrik kaynak katkı payı teklif verme toplantısını,
  - o) Yönetmelik: Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliği,
- ifade eder.

Esaslar

Madde 3- Aşağıdaki maddelerde belirtilen hususlar, ... ilinde, elektrik enerjisi üretimi amacıyla şirket tarafından inşa edilecek .....MwM /..... MWe kurulu gücündeki ..... hidroelektrik enerji üretim tesislerinin, lisansın geçerli olduğu süredeki su kullanımına ilişkin işletme esasları ile ortak tesislerin yatırım, işletme, bakım, onarım ve yenileme giderlerinin enerji hissesi oranındaki katılım bedelinin DSİ'ye ödeme şekli ile ilgili esasları belirler.

Şirketin Yükümlülükleri

Madde 4- Hidroelektrik enerji üretim tesislerinin bulunduğu bölgenin havza gelişimine paralel olarak DSİ tarafından yürütülmekte olan çalışmalar çerçevesinde, havzadaki mevcut, inşa halinde ve mutasavver projeler (kesin proje, planlama, master plan, ön inceleme ve ilk etüt) kapsamında içme-kullanma, turizm ve endüstri suyu temini, sulama, taşkın koruma ve enerji maksatları ile bunların dışında olabilecek başka maksatlara yönelik olarak diğer kuruluşlara ve tüzel kişilere tahsis edilecek suların miktar ve zamanlamasını belirleyecek olan işletme planları DSİ tarafından yapılır ve şirkete bildirilir. Şirket bu planlara uymakla yükümlüdür.

Şirket, dere yatağının su alma yeri mansabında doğal hayatın idamesini sağlar ve bu kesimde su haklarını karşılayacak miktardaki suyu kesintisiz ve dalgalanma yapmadan yatağa bırakır. Doğal hayat için dere yatağına bırakılacak suyun miktar ve zamanlaması, kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesisleri ile ilgili şirket tarafından hazırlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan onay alınacak olan ÇED raporu, Proje Tanıtım Dosyası'nda belirlenir. Ancak, doğal hayatın devamı için mansaba bırakılacak su miktarı projeye esas alınan son on yıllık ortalama akımın en az %10 u olacaktır. ÇED raporu sürecinde ekolojik ihtiyaçlar göz önüne alındığında bu miktarın yeterli olmayacağı belirlenmesi durumunda miktar artırılır. Belirlenen bu miktara mansaptaki diğer teessüs etmiş su hakları ayrıca ilave edilecek ve kesin proje çalışmaları belirlenen toplam bu miktar dikkate alınarak yapılır. Nehirde son on yıllık ortalama akımın %10 undan daha az akım olması halinde suyun tamamı doğal hayatın devamı için mansaba bırakılır.

Şirket tarafından inşa edilecek enerji üretim tesislerinin menba ve mansabında değişen ve gelişen şartlar çerçevesinde, havzadaki ihtiyaçların önceliği, havzanın gelişim durumu ve menba-mansap ilişkisi göz önünde bulundurularak, bu hidroelektrik santral projesi ile ilgili ilk Su Kullanım Hakkı Anlaşmasının imzalandığı tarihten itibaren yirmi yıllık periyotlar sonunda, havzadaki hidrolojik veriler, mevcut ve mutasavver projelerdeki değişiklikler ile ihtiyaçların güncelleştirilmesi, yeni projelerin geliştirilmesi ve buna bağlı olarak önceden tespit edilmiş işletme planında DSİ tarafından geçici veya sürekli olarak değişiklik yapma hakkı saklıdır. Hidroelektrik enerji üretim tesisinin bulunduğu havzada ya da başka havzalarda uygun bir kaynağın bulunmadığı durumda olabilecek içme ve kullanma suyu maksatlı taleplerin karşılanması amacıyla yirmi yıllık süre beklenmeden idarece uygun görülen talepler derhal karşılanır. Değişiklik yapılması halinde DSİ söz konusu değişiklikleri şirkete bildirir. Şirket bu planlara uymak zorundadır. Bu durumda şirket, DSİ den herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Madde 5- Hidroelektrik enerji üretim tesisleri, DSİ tarafından belirlenecek menba ve mansap projelerindeki su kullanımını paternine göre işletilecektir. Ortak tesislerde Madde 25'de belirtilen usuller çerçevesinde yapılacak işletme, bakım, onarım, yenileme, ayrıca mücbir sebeplerden ve olağanüstü durumlardan dolayı su verilememesi durumunda enerji üretiminde meydana gelebilecek azalma veya aksamalar sebebiyle şirket DSİ'den herhangi bir tazminat talebinde bulunamaz.

Madde 6- Mücbir sebepler, tabii afetler ve jeolojik sebeplerle meydana gelebilecek hasarlar sonucu bir üretim tesisinin üretim dışı kalması halinde üretimde ve enerji üretimi maksatlı taşınmazlar ile bunların mütemmim cüzlerinde oluşacak her türlü zarar şirkete aittir.

Madde 7- DSİ tarafından inşa edilmiş projeler kapsamına şirket tarafından hidroelektrik üretim tesisi ilave edilmesi durumunda, DSİ tarafından belirlenecek işletme planına göre ortak tesislerin işletmesi DSİ'ce yapılır ve DSİ ile şirket buna uyar. Şirketin bu planlara aykırı işletme yapması halinde, bütün zararlardan şirket sorumludur.

Ortak tesis konumundaki depolamalarda düzenlenecek sulara ait ön tahmin hesapları DSİ tarafından yapılır.

Madde 8- Şirket tarafından işletilecek olan hidroelektrik üretim tesisinin işletme dışı kalması halinde hidroelektrik üretim tesisinin mansabında bulunan projelerin ve çevresel değerlerin su ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayacak tedbirler şirketçe alınır.

Madde 9- Şirket kuracağı hidroelektrik enerji üretim tesislerini mansap şartlarına uygun olarak işletecektir. Üretim tesisinden bırakılan suyun DSİ ve üçüncü şahıslara ait tesislere zarar vermesine yol açacak işletme şekilleri tatbik edilemez. Şirkete ait üretim tesisinin inşası ve işletiminden kaynaklanacak her türlü hasar ve zararlardan üçüncü şahıslara karşı da şirket sorumlu olacaktır.

Madde 10- Depolama ve çevirme yapılarında (regülatör) Su Ürünleri Kanunu hükümleri çerçevesinde yapısal ve işlevsel balık geçiş yapılarının tesis edilmesi gerekmektedir. Şirket, balık geçidinin amacına uygun olarak çalışması için gerekli su miktarını sağlamak, balık geçidini ve balıkların ana kanala veya cebri boru girişini önleyen ızgara, filtre, sesli ve ışıklı uzaklaştırıcılar ve benzeri sistemleri sürekli çalışır halde bulundurmamakla, HES tesisi balık geçidi bitişinde tesis edilecekse ses ve gürültü düzeyi ile ilgili olarak gerekli önlemleri almakla ve DSİ'nin çakıl geçidi ve balık geçidi kapaklarıyla ilgili direktiflerine uymakla yükümlüdür.

Madde 11- Depolamalı hidroelektrik santrallarda su tutma safhasında, mansaptaki su hakları ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak DSİ tarafından belirlenecek miktardaki su, şirket tarafından dere yatağına bırakılacaktır. Aksi takdirde doğacak bütün zararlardan şirket sorumludur.

Madde 12- Şirket, yalnızca enerji üretiminde kullanılmak üzere kendisine tahsis edilmiş olan suyu, DSİ onayı olmadan başka maksatlarla kullanamaz, herhangi bir maksatla kullanılmak üzere üçüncü şahıslara devredemez ve satamaz.

Depolamalı hidroelektrik santrallarda baraj gölünden su ürünleri, rekreasyon ve bunun gibi gayelere yönelik olarak yararlanılması, DSİ'ye aittir. Bu alanlarda Şirketler tarafından gelir getirici faaliyetlerde bulunulamaz.

Madde 13- Regülatör, rezervuar yapı kenarlarında, kanal veya servis yolları kenarlarında Şirket ağaçlandırma, yeşil alan koridorları ve gerekli çevre düzenlemelerini yapacaktır.

Madde 14- Çeşitli sebeplerle santrala az su gelmesi halinde suyun az olduğu süre içerisinde üretim tesisinin çalıştırılmaması veya öngörülenden az enerji üretilmesi durumuna ait bütün risk ve sorumluluklar şirkete aittir. Şirketin yatırım öncesi bu konuları incelediği ve projesini buna göre geliştirdiği kabul edilecektir.

Madde 15- Hidroelektrik enerji üretim tesisleri ile ilgili inşaat çalışmaları sırasında, DSİ, özel sektör ve kuruluşlar tarafından inşa edilmiş ve edilmekte olan tesislere ve ayrıca çevreye zarar verilmemesi için gerekli tedbirler şirketçe alınacak ve mevcut proje gayesine bağlı olarak suyun verilmesinde bir aksamaya sebep olunmayacaktır.

Aynı şekilde DSİ tarafından inşa edilecek tesis çalışmalarında şirkete ait üretim tesisinin zarar görmemesi için gerekli tedbirler DSİ tarafından alınacaktır.

Madde 16- Hidroelektrik enerji üretim tesislerinin fizibilite raporu kapsamında olabilecek yetersiz etüt ve değerlendirmelerden dolayı ilerideki safhalarda hidrolojik, jeolojik, teknik, çevresel, sosyal ve ekonomik yönden oluşabilecek her türlü olumsuz sonuçtan yalnız şirket sorumludur.

Şirket tarafından kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesislerinin yatırımında doğabilecek her türlü hidrolojik, jeolojik, teknik, çevresel, ekonomik ve mali riskler ile tabii afet riski şirket tarafından yüklenilecektir.

Madde 17- Şirket tarafından kurulacak hidroelektrik enerji tesisleri ile ilgili olarak fizibilite raporunda öngörülen proje formülasyonunda (teklif edilen tesislerin konumları, kapasiteleri, boyutları gibi); ÇED/ Proje Tanıtım Dosyasında, kati proje, uygulama projesi, inşaat ve işletme safhalarında muhtemel bir değişiklik söz konusu olması halinde, bu değişikliklere yönelik DSİ'nin uygun görüşü alınacaktır. DSİ tarafından gerekli görülmesi halinde bu anlaşmaya ek bir protokol yapılacaktır. Aksi halde doğabilecek her türlü olumsuz durum, zarar ve riskten şirket sorumlu olacaktır.

Madde 18- Hidroelektrik enerji üretim tesislerinde, enerjiye alınacak suların belirlenmesinde ve diğer amaçlar (çevresel akış, tahsisli sular ve benzeri) için depolama tesisinden veya çevirme yapısından mansaba bırakılacak suyun sağlıklı ve güvenilir bir şekilde ölçülmesinde, DSİ'ce uygun görülecek yerlerde, tesis, teçhizat ve yapım bedeli şirket tarafından karşılanmak üzere DSİ'ce uygun görülen elektronik sistemli ölçüm istasyonları DSİ kontrollüğünde şirket tarafından uzaktan kontrol ve gözleme (SCADA, vb.) sistemleriyle kombine edilmiş olarak kurulacaktır.

Ölçüm istasyonları, ölçümlerin şirket, DSİ Bölge Müdürlüğü ve DSİ Genel Müdürlüğü tarafından anlık izlenebileceği şekilde kurulacak ve işletilecektir.

Şirket, ölçüm istasyonlarını sürekli olarak çalışır vaziyette tutacak, koruma ve güvenliğini sağlayacaktır. Ölçüm istasyonlarının bakım ve onarımı ile gerektiğinde yenilenmesi işleri, şirket tarafından yapılacak ve DSİ yetkili elemanlarınca kontrol edilecektir. Şirket, herhangi bir sebeple işlevini kaybeden ölçüm istasyonunun yerine geçici ölçüm istasyonu koyacak ve bu durumu DSİ'ye bildirecektir. Şirket, söz konusu ölçüm istasyonunun yenisini DSİ onayı ve kontrollüğünde bir ay içinde kuracaktır. Bu süre yetmeyecek olursa DSİ'nin onayı ile bir ayı geçmeyecek ek süre verilebilir.

Ölçüm istasyonlarıyla ilgili hidrometrik çalışmalar DSİ direktif ve kriterleri doğrultusunda, Şirket tarafından yapılacak ve sonuçlandırılacaktır. DSİ gerekli görmesi halinde hidrometrik çalışmaların standartlara uygunluğunu kontrol edecek ve tekrar yapılmasını isteyebilecektir. Ayrıca ölçü tesislerinin kalibrasyonları da yetkili kurumlarca yapılacaktır.

Bu ölçüm ve değerlendirmeler şirket ve DSİ tarafından müştereken yapılacaktır. Şirketin ölçümlere katılmaması halinde DSİ'ce tespit edilen değerlere itibar edilecektir.

Elektronik ölçüm sistemlerinin arızalanması durumunda, üretim tesisine alınabilecek su miktarını belirleme yöntemine DSİ ve şirket müştereken karar verecektir. Müşterek karar oluşturulmadığı takdirde DSİ görüşüne itibar edilecektir.

Ölçüm istasyonunda sağlıklı ölçüm yapılamamasından veya çalıştırılmamasından dolayı mansap projeleri ile çevresel akış için gerekli suyun yeterli miktarda verilememesinden, kesintili verilmesinden veya taşkın yaratacak şekilde ani olarak bırakılmasından dolayı oluşabilecek her türlü zarar ve ziyandan şirket sorumludur.

Madde 19- DSİ'nin uygun görüşü alınmak kaydıyla ortak tesislerde enerji üretimine yönelik rehabilitasyon (kapasite artırımı, yükseltme gibi) yapılması gerektiğinde, söz konusu işlere ait harcamaların tamamı şirket tarafından karşılanacak ve DSİ 'den katılım payı talep edilmeyecektir.

Madde 20- Şirket enerji üretiminde kullandığı suyun kalitesini bozmayacak, insan, hayvan ve bitki hayatı ile normal gelişimi etkileyecek kimyasal maddelerle kirletmeden tabii yatağına bırakacaktır.

Suyun kalitesi konusunda şirket bir hak iddia edemez. Ancak istenilen kalitede su elde etmek için hazırlayacağı bütün projeleri DSİ'nin onayından sonra uygulamaya koyacaktır. Şirket tarafından hazırlanacak projenin eksiksiz olarak DSİ'ye tesliminden itibaren 2 ay içerisinde görüş bildirilir.

Madde 21- Şirket tarafından inşa edilecek bütün tesisler ile malzeme ocaklarına ilişkin olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında gerekli olan kararın alınması şirketin sorumluluğunda olup Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalanması öncesi bu kararların ibraz edilmesi zorunludur.

İnşa edilen/edilecek bütün tesisler ile malzeme ocaklarına ilişkin olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında gerekli olan kararın alınmasına esas teşkil eden ÇED Raporu veya Proje Tanıtım Dosyasında verilen taahhütler ile ilgili muhtemel bir olumsuz durumun ortaya çıkması halinde bütün sorumluluk şirkete aittir.

Madde 22- Şirket, tesislerin inşaatına ve işletmesine başlama tarihini üç ay, depolamalı tesislerde ise su tutma tarihini ise altı ay önce DSİ'ye bildirecektir. Bu tarihler şirketin lisansında yer alan tarihler ile aynı olacaktır. Şirket, hidroelektrik enerji üretim tesisine ilişkin Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzaladığı tarihten inşaatın başladığı tarihe kadar gerçekleştirdikleri faaliyetler hakkında her yılın Ocak ve Temmuz ayları içerisinde DSİ'ye ilerleme raporu sunmakla yükümlüdür.

Şirket, hidroelektrik enerji üretim tesisi inşaatının başladığı tarihten geçici kabul tarihine kadar olan dönemde DSİ'nin belirleyeceği format dâhilinde DSİ'ye her ay iş ilerleme raporu sunmakla yükümlüdür.

Şirket, hidroelektrik enerji üretim tesisi işletmeye geçtikten sonra su ve enerji üretimiyle ilgili çalışma raporlarını (günlük, aylık, yıllık) DSİ'nin istediği formatta eksiksiz doldurulmuş ve onaylanmış olarak yazılı ve elektronik ortamda DSİ'nin ilgili birimlerine iletir. Ayrıca her yılın sonunda hazırlayacağı ve güncelleyeceği yıllık faaliyet raporlarını yılın ilk ayının son gününe kadar DSİ'ye gönderir.

Şirket DSİ'ye Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalanması için yapacağı müracaat dilekçesi ekinde; ilgili kurumlar tarafından belirlenen yatağa bırakılacak su miktarlarının yer aldığı yönetici bilgilendirme formu ve genel vaziyet planını sunmakla yükümlüdür.

Şirket tesisin geçici kabul tarihinden itibaren 6 (altı) ay içerisinde nihai duruma ilişkin fizibilite raporunu DSİ'ye sunar.

Geri ödeme esasları, hesaplama şekli ve ödenmesi

Madde 23- (1) 6446 sayılı Kanun kapsamında kurulmuş ve kurulacak olan hidroelektrik santral, "..... Projesi" kapsamında yer aldığından "Ayrılabilir Maliyetler, Artı Kalan Faydalar Metodu" ile yapılan maliyet taksimine göre ortak tesislerin; enerji hissesi %..... sulama hissesi %..... içme suyu hissesi %..... taşkın koruma hissesi %..... olarak belirlenmiştir. DSİ'ye ödenecek olan enerji hissesi katılım payının hesabında esas alınacak tesis bedeli:

a) 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre ihale edilen iş kapsamında tek veya çok maksatlı tesislerde tesisin ihaleye esas ilk keşfi;

1) Enerji tesisini ihtiva ediyorsa, tesisin DSİ tarafından yapılan kısmın ilk keşif bedeli, Yİ-ÜFE ile su kullanım anlaşmasının yapıldığı tarihe getirilmiş olan bedele, bu bedelin % 30 'u ilave edilmek suretiyle bulunan tutarı geçemez. Buna göre ..... yılında işletmeye açılan/inşaatı devam etmekte olan "..... projesi" nin ortak tesisine ait ..... yılı birim fiyatları ile ilk keşif bedeli..... TL olup keşif artışı var ise bu bedel; .....

(ilk keşif bedeli) x ....[keşif artışı oranı] (keşif artış oranının %30'u geçmesi durumunda bu oran 1,30 alınacaktır) =..... TL olarak hesaplanmıştır.

Şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi gereken bedel; ..... % Amortisman oranı x ..... keşif artışı (varsa) harcama bedeli TL x ....% enerji hissesi x .... güncelleme katsayısı + ... ortak tesise ait kamulaştırma bedeli = ... TL'dir.

% Amortisman oranı = [1- (SKHA imzalandığı yıl – Ortak tesisin işletmeye alındığı yıl) / Tesisin ömrü (50 yıl)]

Amortisman oranı, ortak tesisin SKHA imzalandığı yıldan önce işletmeye alınması durumunda hesaba katılacak olup; ortak tesisin SKHA imzalandığı yılda işletmeye alınmamış olması durumunda bu oran hesaplamalarda 1 olarak alınacaktır.

Güncelleme katsayısı = (SKHA tarihindeki Yİ-ÜFE katsayısı /Keşif yılının ocak ayında yayımlanan Yİ-ÜFE katsayısı)

formülüyle bulunur.

Ortak tesise ait kamulaştırma bedeli= kamulaştırmalar için yapılmış ve yapılacak olan ödemelerin Yİ-ÜFE ile su kullanım anlaşması tarihine getirilmiş bedelinin enerji hissesine düşen miktarının tamamıdır.

2) Enerji tesisini ihtiva etmiyorsa, ortak tesise ait ilk keşif bedeli,

Yİ-ÜFE ile su kullanım hakkı anlaşmasının yapıldığı tarihe getirilmiş olan bedelin % 30'undan fazlasını geçemez. Buna göre ..... yılında işletmeye açılan/inşaatı devam etmekte olan "..... Projesi" nin tesisinin ortak tesisine ait..... yılı birim fiyatları ile ilk keşif bedeli..... TL olup keşif artışı var ise bu bedel;.....(ilk keşif bedeli) x..... [keşif artış oranı] (keşif artış oranının %30'u geçmesi durumunda bu oran 1,30 alınacaktır) =..... TL olarak hesaplanmıştır.

Şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi gereken bedel; ..... % Amortisman oranı x ..... keşif artışı (varsa) harcama bedeli TL x .... güncelleme katsayısı + ...DSİ tarafından enerji tesisine harcanan miktar (varsa) +..... ortak tesise ait kamulaştırma bedeli = ... TL'dir.

DSİ tarafından enerji tesisine harcanan miktar var ise yapıldığı yıldan itibaren Yİ-ÜFE katsayısı ile hesaplanarak SKHA tarihine getirilir.

Tesisin DSİ tarafından yapılan kısmının kesin hesabının çıkarılmasından sonra enerji payına isabet eden miktar revize edilir.

b) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihale edilen,

İnşaatı devam eden/tamamlanan "..... Projesi" için teklif tarihi ..... , teklif tutarı .....TL'dir. Şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi gereken bedel; bu değer enerji payına isabet eden miktarı olan %..... x .....(ortak tesisler için teklif tutarı/gerçekleşme miktarı) x .....(teklifin yapıldığı tarihten bir önceki ayın Yİ-ÜFE katsayısı-su kullanım hakkı anlaşması tarihine güncelleme) x amortisman miktarı olan % +..... (ortak tesise ait kamulaştırma bedelinin enerji hissesine düşen Yİ-ÜFE ile güncellenen miktar) + ...(varsa DSİ tarafından enerji tesisine harcanan ve Yİ-ÜFE ile güncellenen miktar) =.....TL 'dir.

İhale kapsamında teklif tutarı içerisinde ortak tesislere ait olmayan kalemlerinde bulunması ve su kullanım hakkı anlaşmasının imzalandığı tarihte bu kalemlerin bedel olarak ayırt edilememesi durumunda, işin sonunda kesin hesabın çıkarılmasına müteakip ortak tesisler için yapılan harcamaların toplamı tesis bedeli olarak dikkate alınır.

3) Ortak tesisin ve varsa enerji tesisine DSİ tarafından harcama yapılan kısma ait kesin hesabın DSİ'ce çıkarılmasından sonra enerji payına isabet eden miktar revize edilir.

4) Ortak tesisin ve varsa enerji tesisinin DSİ tarafından harcama yapılan kısmına ait kamulaştırma bedelinin nihai tespitini müteakip bu miktar enerji hissesi katılım payı oranında ayrıca revize edilecektir.

5) Ödemelerde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Hidroelektrik santralin geçici kabul tarihinin 5 tam yıl sonrasına denk gelen günden başlamak üzere ayın son mesai gününe kadar ilk taksitin ödenmesi gerekmektedir. Şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi gereken ilk taksit; şirketin ödemesi gereken toplam enerji hissesi katılım bedelinin Yİ-ÜFE ile ödeme yılına getirilip 15'e bölünmesi ile bulunur. Geriye kalan ortak tesis bedeli, bu işlemi takip eden 14 yılda 14 taksitle, lisans süresinin yetmediği takdirde ise lisans süresi bitimine kadar olan yıl sayısı kadar taksitler halinde Yİ-ÜFE ile güncellenerek ödenir.

b) Geçici kabul tarihi olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılan kabul tarihi esas alınacaktır. Santralde birden fazla ünite olması ve her bir ünitenin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından farklı tarihlerde devreye alınması durumunda geri ödemenin başlangıç tarihi olarak;

1) Santralin iki ünitesi olması durumunda; ilk ünitenin devreye alındığı tarihe tekabül eden ayın son günü,

2) Santralin üç ünitesi olması durumunda; ikinci ünitenin devreye alındığı tarihe tekabül eden ayın son günü,

3) Santralin üçten fazla ünitesi olması durumunda; santralin lisansta belirtilen toplam kurulu gücünün yarısından fazlasının devreye alınmasını sağlayan kabulün yapıldığı tarihe tekabül eden ayın son günü esas alınır.

c) İlk taksitten sonraki taksitlerin hesaplanmasında Yİ-ÜFE uygulanarak bulunan ilk yıl taksitinin ödenmesinden sonra kalan anaparaya Yİ-ÜFE uygulanarak bulunan değer, kalan yıl sayısına bölünerek yıl taksiti bulunur. Aynı işlem takip eden yıllardaki taksitlerin hesabında uygulanır.

Ortak tesise ait kamulaştırmaya ilişkin kesin hesabın çıkmasını müteakip tespit edilen ortak tesise ait kamulaştırma bedeli enerji hissesi katılım payı farkı;

1- Şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi gereken bedelin ödenmesine başlanmamış ise bu maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen esaslara göre Şirketten tahsil edilir.

2- Şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi gereken bedelin ödenmesine başlanmış ise bu maddenin (b) bendinde belirtilen esaslara göre fazla olan miktar müteakip yıllardaki ödemelere eşit taksitler halinde ilave edilir.

Herhangi bir sebeple ortak tesis inşaatının şirketin enerji projesi ile eş zamanlı olarak tamamlanamaması durumunda Şirket DSİ'den herhangi bir sebeple tazminat ve hak talebinde bulunamaz.

Şirket ödemesi gereken taksit tutarını, gününde DSİ Merkez Muhasebe Müdürlüğüne yatırmakla yükümlüdür. Gününde ödenmeyen taksitler 30 uncu madde uyarınca genel hükümlere göre tahsil edilecektir.

İşletme, bakım onarım giderlerinin hesaplanması ve ödenmesi

Madde 24- Ortak tesislerde mücbir sebepler, tabii afetler ve jeolojik sebeplerden dolayı oluşabilecek zararlar Madde 23'de belirtilen hisseler oranında şirket tarafından karşılanacaktır.

Madde 25- Ortak tesislerde her yılın Kasım ayı başında, bir sonraki yıl için yapılacak işletme, bakım, onarım ve yenileme işlerinin ve bu işlerin programlamasının tespiti için DSİ ve şirket tarafından tesis muayenesi yapılarak muayene raporu tanzim edilir. Muayene tarihi on beş gün öncesinden DSİ tarafından şirkete yazılı olarak bildirilir. Tesis muayenesinde şirket en az iki elemanını bulundurur.

Ortak tesis bulunmayan HES projelerinde, enerji üretimi maksatlı bütün tesislerin (Baraj, regülatör, su alma yapısı, iletim tüneli, iletim kanalı, cebri borular, kuyruk suyu kanalı ve tesisleri, ölçü tesisleri, vs.) her yıl Şirket ve DSİ elemanlarından oluşan heyetçe muayene edilir ve muayene raporu düzenlenir. Raporda öngörülen işler verilen süre içerisinde Şirket tarafından yapılır.

Madde 26- DSİ tarafından işletilen ortak tesislerde, DSİ'ce yapılacak işletme, bakım, onarım ve yenileme masraflarının enerji hisselerine düşen miktarı aşağıda belirtilen şartlarla şirket tarafından ilgili DSİ Bölge Muhasebe Müdürlüğüne ödenir.

a) Tesislerde işletme, bakım, onarım ve yenileme için gerekli masraflar, ait olduğu yıldan önceki yılın Kasım ayı sonuna kadar (Personel, araç, gereç, malzeme dahil) I. keşif tutarı olarak DSİ tarafından şirkete bildirilecek ve bu miktar şirket tarafından en geç ait olduğu yılın Ocak ayı sonuna kadar ilgili DSİ Bölge Muhasebe Müdürlüğüne ödenecektir.

b) Her yılın kesin hesabı, II. keşif tutarı olarak, ait olduğu yılın sonuna kadar DSİ tarafından şirkete bildirilecektir. I. keşif tutarının II. keşif tutarından fazla olması halinde aradaki fark bir sonraki yıl yapılacak olan I. Keşif tutarından mahsup edilir. Mahsup edilecek miktar son yıla ait Yİ-ÜFE ile artırılarak uygulanacaktır. II. keşif tutarının I. keşif tutarından fazla olması halinde ise; aradaki fark, II. keşif tutarının şirkete bildirildiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde şirket tarafından ilgili DSİ Bölge Muhasebe Müdürlüğüne ödenecektir.

Madde 27- Şirket tarafından inşa edilecek enerji üretimi maksatlı bütün tesisler (baraj, regülatör, su alma yapısı, iletim tüneli, iletim kanalı, cebri borular, santral binası, kuyruksuyu kanalı, elektro mekanik teçhizat, yardımcı bina ve tesisat, vs.) ile şirket tarafından alınacak akım gözlem ve göl seviye ölçüm aletlerinin işletme, bakım-onarım ve yenileme işleri ve giderleri Lisans süresi sonuna kadar şirket tarafından karşılanacaktır.

Ortak tesislerin işletme, bakım-onarım ve yenileme işleri DSİ tarafından yapılacak ve masrafların enerji hissesine düşen miktarı, Madde 26'da belirtilen esaslar dahilinde şirket tarafından karşılanacaktır. Ancak sulama mevsimi dışında kış sezonunda ortak tesisin sadece enerji maksatlı kullanılması halinde, enerji üretimini engelleyebilecek iklim şartları yüzünden ortaya çıkabilecek olumsuz haller sonucu işletmeden kaynaklanan sorunların giderilmesi yönündeki işletme, bakım, onarım ve yenileme faaliyetlerinin tamamı şirket tarafından yapılacaktır. Şirket DSİ'den söz konusu işlere ait yaptığı harcamalar için katılım payı talep etmeyecektir.

Ortak tesis niteliğinde olan tesislerdeki jeodezi, jeofizik ve jeoteknik ölçme istasyonları ve bunlara ait ekipman ile cihazların işletme ve bakımı DSİ tarafından yapılır. Bunlardan elde edilen verilerin değerlendirilmesi, yorumlanması için DSİ gerektiğinde hizmet alımı yapabilir. Bu cihaz ve ekipmanların işletme bakım ve onarımına, yeni istasyon kurulacaksa da buna ait harcamalara şirket enerji hissesi oranında katılır.

Madde 28- Ortak tesisin işletme, bakım, onarım ve yenileme işleri DSİ'den uygun görüş almak kaydı ile ve protokol düzenlenerek şirket tarafından yapılabilir. Yapılacak işler, işin yapılış şekli ve ödemeler ile ilgili konular bu protokolda yer alır.

Madde 29- Ortak tesislerde enerji üretimi yapan şirket, üretime teknik zorunluluk dışında ara vermek veya son vermek durumunda kalması halinde bunu en az üç ay önce, teknik zorunluluk bulunan hallerde ise müteakip 10 gün içerisinde DSİ'ye bildirmek zorundadır.

Madde 30- Şirket, ortak tesislerden kendi hissesine düşen işletme, bakım, onarım ve yenileme bedeli ile yatırım giderlerinden enerji payına isabet eden bedeli zamanında ödemediği takdirde genel hükümlere göre tahsil edilecektir.

Koruma ve özel güvenlik

Madde 31- Enerji üretim gayesiyle inşa edilen anlaşma konusu tesislerin (baraj, rezervuar, su alma yapısı, iletim kanalı yükleme havuzu, cebri boru, santral, teçhizat, vb.) sivil savunma koruma ve özel güvenlik hizmetleri, ilgili mevzuata uygun olarak şirket tarafından sağlanacaktır.

Şirket, HES tesisine ait su enerji yapıları ile ortak tesis kapsamındaki alanlarda, halkın can ve mal emniyetinin sağlanması için, gerekli yerlere DSİ standartlarına uygun tehlike ikaz ve uyarı işaretlerini koymak ve yerleşim yerleri içinde gerektiğinde kapalı geçiş sanat yapılarının yapılması, tel çit, bariyer ve gerekli bütün tedbirleri almak zorundadır.

Rezervuar ve mansap güvenliğinin sağlanması için koruyucu ve uyarıcı önlemlere ilişkin uygulama standartları DSİ tarafından belirlenir. Belirlenen uygulama standartları çerçevesinde DSİ'nin uygun görüşü ve onayından sonra Şirket gerekli önlemleri almak ve uygulamak zorundadır.

Çeşitli hükümler

Madde 32- Bölgedeki sulama tesislerinin, işletme, bakım ve onarım hizmetlerinin faydalananların kurdukları kuruluş ve birliklere devredilmesi durumunda; DSİ, Şirket ve Sulayıcı örgütler arasında bir "Ek Sözleşme" yapılacaktır. Söz konusu ek sözleşme ile; DSİ tarafından inşa edilmiş tesisin işletme, bakım, onarım ve yenilemesinin yapılması, bedelinin ödenmesi, DSİ'nin koordinatörlüğünde söz konusu işlerin kim tarafından yapılacağı, hisseye düşen miktar, ödemenin nasıl yapılacağı ve kesin hesabının uygulama yılı sonuna kadar tamamlanarak nasıl mahsuplaşılacağı ilkeleri tespit edilir. Ek sözleşmenin imzalanması ve uygulanma aşamasında, Şirket ile Sulayıcı örgütler arasında çıkabilecek uyuşmazlıklarda taraflar DSİ kararlarına uyacaktır.

Madde 33- DSİ'ce inşa edilerek protokol çerçevesinde bir başka kuruluşa devredilmiş veya DSİ ile bir başka kuruluş arasında yapılmış protokol çerçevesinde ilgili kuruluş tarafından inşa edilmiş depolama tesisine şirket tarafından hidroelektrik santral ilave edilmesinin planlanması halinde, şirketin ilgili kuruluş ile mutabakat sağlamasını müteakip ortak tesisin işletilmesine, ortak tesis katılım payı ile işletme, bakım, onarım ve yenileme giderlerinin ödenmesine ilişkin esaslar, DSİ, ilgili kuruluş ve şirket arasında yapılacak bir protokol kapsamında belirlenir.

Madde 34- Bu anlaşma metninde yer almayan veya yer almış olsa bile uygulamada ortaya çıkabilecek sorunlarla ilgili olarak taraflar arasında gerekirse ek protokol düzenlenir.

Madde 35- Şirketin, bu anlaşmanın herhangi bir maddesindeki sorumluluk ve yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde oluşacak her türlü zarar, ziyan ve hukuki sorumluluk şirkete aittir. DSİ bu durumda anlaşmayı feshedebilir. Anlaşmanın feshi veya lisans süresinin sona ermesi halinde, şirketin önceden oluşan hukuki sorumluluğu ortadan kalkmaz.

Vergi, resim ve harçlar

Madde 36- Bu anlaşmanın düzenlenmesinden dolayı; Ortak tesis yatırım bedeli geri ödemesi bulunan anlaşmalarda damga vergisi, harç ve diğer masraflar, ortak tesis yatırım bedeli geri ödemesi bulunmayan anlaşmalarda ise diğer masraflar şirket tarafından ödenir.

Mevzuat değişiklikleri

Madde 37- Taraflar mevzuatta olabilecek değişikliklere uymakla yükümlüdür.

Anlaşmazlıkların çözümü

Madde 38- Bu anlaşma hükümlerinin uygulanmasından kaynaklanan anlaşmazlıkların çözümünde Ankara Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ve süresi

Madde 39- Bu anlaşma, şirketin EPDK'dan alacağı önlisans/lisansında belirtilen tarihte yürürlüğe girecek olup, şirkete EPDK tarafından verilen önlisans/lisans yürürlükte olduğu sürece geçerlidir. Ancak önlisansın/lisansın reddedilmesi/iptal edilmesi/sonlandırılması/yenilenmesi, ve şirket tarafından inşa edilecek tesisler ile ilgili ÇED gerekli değildir kararının veya ÇED olumlu kararının herhangi bir şekilde iptal edilmesi halinde anlaşma hükümsüz kalır. Ancak şirketin kendisinden kaynaklanmayan ÇED iptaline konu hukuki engelleri, yükümlülük süresi içerisinde düzeltmesi halinde projeye ilişkin işlemler kaldığı yerden devam eder.

Hidroelektrik kaynak katkı payının esasları, hesaplama şekli ve ödenmesi

Madde 40- (1) Aynı kaynak için DSİ'ye birden fazla başvuru yapılmış olması halinde, fizibilitesi kabul edilebilir bulunan şirketler arasında yapılan toplantı sonucu belirlenen şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi taahhüt edilen Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı tutarı aşağıdaki ilgili fıkralarda belirtilen esaslara göre güncelleştirilerek EPDK'ca verilen lisans süresince, üretim yılını takip eden Ocak ayı sonuna kadar şirket tarafından DSİ'ye ödenir. DSİ tarafından hesap edilen ve Ocak ayı içerisinde DSİ internet sitesinde ilan edilen tutarın zamanında ödenmemesi halinde genel hükümlere göre tahsil edilecektir.

(2) Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Teklif Verme Toplantısı 21.2.2015 tarihinden önce gerçekleştirilen projeler için;

Aynı kaynak için DSİ'ye birden fazla başvuru yapılmış olması halinde, fizibilitesi kabul edilebilir bulunan şirketler arasında ... tarihinde yapılan hidroelektrik kaynak katkı payı teklif verme toplantısı sonucu belirlenen şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi taahhüt edilen birim elektrik kilowat/saat (kWh) başına..... (rakam ile) ..... (yazı ile) teklifin iletim sistemine verilen yıllık enerji üretimi ile çarpılması sonucu bulunan tutar aşağıda belirtilen esaslar dahilinde DSİ tarafından tahsil edilecektir;

Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Tutarının hesaplanmasında aşağıdaki formül uygulanır:

Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Tutarı = KRxEK

KR = Şirket tarafından DSİ'ye birim elektrik kuruluş (kWh) başına ödenmesi taahhüt edilen Kuruluş.

E = Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) veya ilgili dağıtım şirketinden alınacak İletim Sistemine Verilen Yıllık Enerji Üretim Miktarı (kWh)

K = Güncelleştirme Katsayısı

K = K1/K2

K1 = Ödemeye esas üretim yılında gerçekleşen Yıllık Aritmetik Ortalama aritmetik Piyasa Takas Fiyatı (kr.)

K2 = Teklif yılındaki EPDK tarafından belirlenen Türkiye Ortalama Elektrik Toptan Satış Fiyatı (kr.)

Beyan edilen (E) üretim değerlerinin TEİAŞ veya ilgili dağıtım şirketinden alınacak değerlerden farklı olması halinde; bir sonraki yılın hesabında üretim miktarı üzerinden mahsuplaşılır.

(3) Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Toplantısı 21.2.2015 tarihinden sonra gerçekleştirilen projeler için;

Aynı kaynak için DSİ'ye birden fazla başvuru yapılmış olması halinde, fizibilitesi kabul edilebilir bulunan şirketler arasında ... tarihinde yapılan hidroelektrik kaynak katkı payı teklif verme toplantısı sonucu belirlenen şirket tarafından DSİ'ye ödenmesi taahhüt edilen birim kurulu güç başına ..... (rakam ile) ..... (yazı ile) teklifin projenin ..... MW toplam kurulu gücü ile çarpılması sonucu bulunan ..... TL tutar aşağıda belirtilen esaslar dahilinde DSİ tarafından tahsil edilecektir;

Yıllık hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Tutarı = P x T x K

T = Birim MW Kurulu güç başına hidroelektrik kaynak katkı payı teklifi (TL)

P = Tesisin toplam MW kurulu gücü

K = Güncelleştirme Katsayısı

K = K1/K3

K1 = Ödemeye esas üretim yılında gerçekleşen Yıllık Aritmetik Ortalama Piyasa Takas Fiyatı (kr.)

K3 = Teklifin verildiği yılda gerçekleşen Yıllık Aritmetik Ortalama Piyasa Takas Fiyatı (kr.)

a) Proje ilanı bu yönetmeliğin yayım tarihinden önce yapılan, DSİ tarafından geliştirilen projeler için DSİ internet sitesinde başvuruya açılan proje bilgilerinde, tüzel kişilerin kendisi tarafından geliştirilen projeler için ise DSİ internet sitesinde toplantı tarihlerinin ilan edildiği proje bilgilerinde belirtilen kurulu güç ödemeye esas toplam kurulu güç (MWm) olarak dikkate alınacaktır. Proje ilanı bu yönetmeliğin yayım tarihinden sonra yapılan işlerde, şirket tarafından proje kapsamında yapılacak çalışmalar sonucu kurulu güçte artış meydana gelmesi durumunda, artan kurulu güç değeri, azalışlarda DSİ İnternet sayfasında ilan edilen kurulu güç, ödemeye esas toplam kurulu güç (MWm) olarak dikkate alınacaktır. Kot artışına bağlı olarak meydana gelen kurulu güç değişikliklerinde DSİ İnternet sayfasında ilan edilen kurulu güç ödemeye esas toplam kurulu güç (MWm) olarak dikkate alınacaktır.

b) Belirlenen Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı tutarının teklif yılından ödemeye esas üretim yılına kadar yıllık ortalama piyasa takas fiyatının artışı oranında güncelleştirilerek EPDK'ca verilen lisans süresince Şirket tarafından DSİ'ye ödenir.

c) Belirlenen Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı tutarı hesaplamaya esas üretim yılını takip eden yılın Ocak ayı sonuna kadar gelir kaydedilmek üzere Şirket tarafından DSİ'ye ödenir.

ç) Hesap edilen tutarın zamanında ödenmemesi halinde genel hükümlere göre tahsil edilecektir.

(4) Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrası hükümleri çerçevesinde; 4628 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce elektrik üretim faaliyetinde bulunmuş, ancak anılan Kanunun yürürlük tarihinden sonra çeşitli sebeplerle üretim faaliyetinde bulunamamış veya dağıtım sistemine bağlanamamış atıl hidroelektrik santraller için Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Tutarının hesaplanmasında aşağıdaki formül uygulanır;

Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Tutarı = KR x E x K

KR = Anlaşmanın imzalandığı yıl için 1 Kuruş/kWh olarak belirlenen değer

E = Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) veya ilgili dağıtım şirketinden alınacak İletim Sistemine Verilen Yıllık Enerji Üretim Miktarı (kWh)

K = Güncelleştirme Katsayısı

K = K1/K4

K1 = Ödemeye esas üretim yılında gerçekleşen Yıllık Aritmetik Ortalama Piyasa Takas Fiyatı (kr.)

K4 = Anlaşmanın imzalandığı yılda gerçekleşen Yıllık Aritmetik Ortalama Piyasa Takas Fiyatı (kr.)

a) Yıllık ortalama piyasa takas fiyatının artışı oranında, EPDK'ca verilen lisans süresince güncelleştirilerek belirlenen Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı tutarı Şirket tarafından DSİ'ye ödenir.

b) Belirlenen Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı tutarı Üretime esas yılı takip eden yılın Ocak ayı sonuna kadar gelir kaydedilmek üzere Şirket tarafından DSİ'ye ödenir.

c) Hesap edilen tutarın zamanında ödenmemesi halinde genel hükümlere göre tahsil edilecektir.

(5) Yönetmeliğin 10 uncu Maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki katkı paysız projeler için alınacak Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Tutarının hesaplanmasında aşağıdaki formül uygulanır:

Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Tutarı = 10.000 TL x MWm x K

MWm = Su Kullanım Hakkı Anlaşmasında belirtilen tesisin toplam MWm Kurulu gücü

K = Güncelleştirme Katsayısı

K = K1/K4

K1 = Ödemeye esas üretim yılında gerçekleşen Yıllık Aritmetik Ortalama Piyasa Takas Fiyatı (kr.)

K4 = Anlaşmanın imzalandığı yılda gerçekleşen Yıllık Aritmetik Ortalama Piyasa Takas Fiyatı (kr.)

Hesap edilen tutarın zamanında ödenmemesi halinde genel hükümlere göre tahsil edilecektir.

Madde 41- Şirket, üretime geçtikten sonra iletim sistemine verilen yıllık toplam enerji üretim miktarının kWh başına DSİ tarafından belirlenen birim bedel ile çarpılması sonucu Yönetmelik Ek-2'de belirtilen sınır değerler dikkate alınarak bulunan "Havza Hidrolojik Gözlem, Değerlendirme ve Kontrol Hizmet Bedeli"ni lisans süresince her yılın Ocak ayı sonuna kadar DSİ'ye öder.

Madde 42- Şirket, projenin inşaat ve işletmesi sırasında mansap su hakları raporuna göre hareket edecektir.

Madde 43- Şirket tarafından inşa edilecek olan hidroelektrik üretim tesisine ait lisans alınmadan, kati projeler onaylanmadan ve DSİ tarafından yer teslimi yapılmadan inşaat faaliyetlerine başlanılmayacaktır.

Madde 44- Projenin inşaatı aşamasında, onaylı kati projeye göre farklılık gösteren imalatların yapılması zorunluluğu ortaya çıktığında, söz konusu farklılıklar revize kati proje olarak DSİ onayına sunulacak ve değişikliklerin işlendiği revize kati projelerin DSİ tarafından kontrol edilerek onaylanmasına müteakip, onaylı revize kati projelere göre fiziki uygulamalar şirket tarafından yapılacaktır.

Madde 45- Şirket inşa edilecek olan hidroelektrik üretim tesisinin Geçici Kabulünden sonra dört ay içinde iş sonu projelerini DSİ'ye teslim edecektir.

Madde 46- Projenin herhangi bir aşamasında şirketin yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda şirketin proje için yaptığı başvurusu iptal edilir.

Madde 47- Havzanın özelliğine ve olabilecek gelişmesine bağlı olarak önceden öngörülmeven, ancak özel ve tüzel kişilerden gelen sulama maksatlı su kullanım taleplerinde, kullanım önceliği de dikkate alınarak, HES tesis yeri yıllık ortalama akımın tesisin fizibilitesini etkilemeyecek oranına (%2'sine) kadar su kullanım talepleri DSİ'ce uygun görülmesi halinde karşılanacak olup, şirket bu durumda DSİ den herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Madde 48- Şirket, söz konusu proje için proje alanında/yakınında var ise ilgili Kurum/Kuruluş ile üçüncü şahıslara ait taşınmazlara gerek inşaat gerekse işletme aşamasında olumsuz etkide bulunmamalıdır. Aksi durumda meydana gelebilecek her türlü olumsuz sonuçtan şirket sorumlu olacaktır.

Madde 49- İlgili DSİ Bölge Müdürlüğüne sunulmuş/onaylanmış Mansap Su Hakları Raporu olan şirketler, DSİ Bölge Müdürlüğünün talebi halinde bu rapora ek olarak Kuyruksuyu Sonrası Su Hakları Raporunu hazırlar ve oniki ay içinde DSİ Bölge Müdürlüğünün onayına sunar. Bu sürenin yeterli olmaması halinde ilgili DSİ Bölge Müdürlüğü tarafından şirkete ek süre verilebilir.

Özel Hükümler

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

.....Anonim/Limited Şirketi

EK-2

HİZMET BEDELLERİ

Kesin projesi, planlaması, master planı, ön incelemesi ve ilk etüdü DSİ veya mülga EİE tarafından hazırlanan projeler için ödenecek hizmet bedelleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Kesin projesi hazır olanlar; projenin güncelleştirilmiş tesis bedelinin enerji hissesine isabet eden bölümünün % 1,5'i,
- b) Planlaması hazır olanlar; projenin güncelleştirilmiş tesis bedelinin enerji hissesine isabet eden bölümünün % 1'i,
- c) Master planı hazır olanlar; projenin güncelleştirilmiş tesis bedelinin enerji hissesine isabet eden bölümünün % 0,5'i,
- d) Ön incelemesi veya ilk etüdü hazır olanlar; projenin güncelleştirilmiş tesis bedelinin enerji hissesine isabet eden bölümünün % 0,1'i.

Yukarıda belirtilen hizmet bedellerinden kesin projesi, planlaması, master planı, ön incelemesi veya ilk etüdü DSİ ve/veya mülga EİE tarafından hazırlanan projeler için alınacak bedellerin %1'i ilk başvuruda verilecek Ek-5 Taahhütname çerçevesinde şirket tarafından DSİ'ye ödenir. Bu bedelin; 49.139 TL (kırkdokuzbinyüzotuzdokuz TL) altında bir değer olması halinde şirket 2019 yılı için 49.139 TL (kırkdokuzbinyüzotuzdokuz TL) olarak belirlenen alt sınır bedelini, 485.763 TL (dört yüzseksenbeşbinyediyüzatmışüç TL) üzerinde bir değer olması halinde ise 2019 yılı için 485.763 TL (dört yüzseksenbeşbinyediyüzatmışüç TL) olarak belirlenen üst sınır bedelini öder. Herhangi bir sebeple Su Kullanım Hakkı Anlaşması yapılmadığı takdirde bu bedel şirkete iade edilmez.

Kesin projesi, planlaması, master planı, ön incelemesi veya ilk etüdü DSİ veya mülga EİE tarafından hazırlanan projeler için ödenecek hizmet bedelleri için hesaplanacak bedelin 49.737.770 TL (kırkdokuzmilyonyediyüzotuzyedibinyediyüzyetmiş TL) üzerinde bir değer olması halinde şirketten tahsil edilecek olan toplam bedel 2018 yılı için belirlenen 49.737.770 TL (kırkdokuzmilyonyediyüzotuzyedibinyediyüzyetmiş TL) ile sınırlandırılmıştır.

Şirket tarafından başvuru esnasında yatırılan bedelin, hesaplanan toplam hizmet bedeline eşit veya büyük olması durumunda hizmet bedelinin tamamı ödenmiş sayılır.

Şirket tarafından başvuru esnasında yatırılan bedelin, hesaplanan toplam hizmet bedelinden küçük olması durumunda, geri kalan tutar hesaplanan toplam hizmet bedelinden başvuru esnasında yatırılan tutarın çıkartılması ile hesaplanır.

DSİ tarafından üzerinde çalışılan fakat rapora bağlanmamış projeler ile çakışması, proje ilana çıkmadan şirketin vazgeçmesi ve başvuruya açık bir projenin bilgilerinin eksik veya yanıltıcı olması halinde başvuru esnasında yatırılan tutarlar iade edilir.

Hizmet tutarları lisansın verildiği tarihten itibaren onbeş iş günü içerisinde Yİ-ÜFE ile güncellenerek miktarın tamamı bir defada veya bu miktarın 1/3 ünü ödemek kaydıyla kalanı en fazla 2 yılda 2 eşit taksit halinde ödenir. Taksitli ödemede de Yİ-ÜFE ile güncelleme esastır. Herhangi bir taksitin zamanında ödenmemesi halinde taksitlendirme işlemi durdurulur, kalan tutar tek seferde ödenir.

İlk başvuru esnasında Şirket tarafından hazırlanan EK-3A formatında hazırlanan Fizibilite Raporunun DSİ tarafından incelenerek görüş bildirilmesi bedeli 10.000 TL (onbin TL) , Şirket tarafından hazırlanan Fizibilite Raporunun DSİ tarafından incelenerek görüş bildirilmesi bedeli ise 48.215 TL (kırksekizbinikiyüzonbeş TL) 'dir. Hazırlanacak raporun Ek Rapor olması halinde bu ücret alınmaz. Tüzel kişi tarafından geliştirilen projeler için hazırlanan Ön Raporun DSİ tarafından incelenerek görüş bildirilmesi bedeli 61.648 TL (atmışbirbinaltıyüzkırksekiz TL)'dir.

Şirket tarafından hazırlanan fizibilite raporunun/revize fizibilite raporunun DSİ tarafından incelenmesine ilişkin bedel, raporun DSİ'ye teslimi sırasında şirket tarafından bir defada DSİ'ye ödenecek olup buna ilişkin ödeme belgesi raporun teslimi sırasında DSİ'ye ibraz edilecektir. Aksi takdirde şirketin raporu değerlendirmeye alınmaz.

Planlaması veya kesin projesi hazır olan ve revizyonuna ihtiyaç duyulmayan DSİ ve/veya mülga EİE tarafından yapılan projeler için ayrıca Fizibilite Raporu inceleme ücreti talep edilmez.

Hidrolojik ve meteorolojik verilerin temini bedeli; verilerin içeriği ve veriliş şekline göre yıllık olarak DSİ tarafından ayrıca belirlenerek DSİ'nin internet sayfasında ilan edilir.

Hidrolojik ve meteorolojik verilerin temini karşılığı ödenecek bedel, bu verilerin temini sırasında DSİ 'ye ödenecektir.

DSİ ile Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalayarak EPDK'dan lisans alan şirket, yukarıda belirtilen hizmet bedellerini ve aşağıda kurulu güçleri belirtilen üretim tesisleri için yıllık toplam enerji üretim miktarının kWh başına 0,0017191 TL ile çarpılarak hesaplanacak "Havza Hidrolojik Gözlem, Değerlendirme ve Kontrol Hizmet Bedeli"ni EK-5 Taahhütname çerçevesinde yıllık olarak DSİ'ye öder. Bu bedeller şirket tarafından, kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesislerinin işletmeye açılmasını müteakip lisans süresince her yılın Ocak ayı sonuna kadar bir önceki yılda gerçekleşen üretim miktarına göre hesaplanır ve ödenir. Ödenecek bedeller aşağıda tabloda belirtilen üst sınır bedelini aşamaz.

TESİSİN KURULU GÜCÜNE GÖRE ÖDENECEK HAVZA HİDROLOJİK GÖZLEM,
DEĞERLENDİRME VE KONTROL HİZMET BEDELİ ÜST SINIR DEĞERLERİ

Kurulu Güç(MWe): Üst Sınır Bedeli

$\leq 2,5$ MW	: 14.573-TL
$> 2,5$ MW $\leq 5,0$ MW	: 34.003-TL
$> 5,0$ MW $\leq 7,5$ MW	: 53.434-TL
$> 7,5$ MW ≤ 10 MW	: 68.007-TL
> 10 MW ≤ 15 MW	: 87.437-TL
> 15 MW ≤ 20 MW	: 106.868-TL
> 20 MW ≤ 25 MW	: 145.728-TL
> 25 MW ≤ 30 MW	: 170.017-TL
> 30 MW ≤ 35 MW	: 218.593-TL
> 35 MW ≤ 40 MW	: 242.881-TL
> 40 MW ≤ 45 MW	: 291.457-TL
> 45 MW ≤ 50 MW	: 315.745-TL
> 50 MW ≤ 75 MW	: 412.897-TL
> 75 MW ≤ 100 MW	: 558.626-TL
> 100 MW ≤ 150 MW	: 825.626-TL
> 150 MW ≤ 200 MW	: 1.117.252-TL
> 200 MW ≤ 250 MW	: 1.384.421-TL
> 250 MW ≤ 300 MW	: 1.748.742-TL
> 300 MW ≤ 400 MW	: 2.258.792-TL
> 400 MW ≤ 500 MW	: 2.793.129-TL
> 500 MW ≤ 750 MW	: 3.497.484-TL
> 750 MW	: 4.371.855-TL

Yukarıda verilen ve 2019 yılı için hesaplanan bedellerin tamamı, DSİ tarafından her yılın Ocak ayı başında yayımlanan bir önceki yılda gerçekleşen Yİ-ÜFE'nin yıllık (12 aylık-(.... yılı Aralık)/(.... yılı Aralık)) ortalama değişim oranı çerçevesinde güncellenir ve internet sayfasında yayımlanır.

Ek-2 a,b,c,d bentlerinde tanımlanan hizmet bedeli hesaplanırken;

a)İşe ait raporda belirlenen tesis bedeli, projenin ilk başvurusunun yapıldığı ay yayımlanan Yİ-ÜFE değerinin, rapora esas alınan keşif yılından önceki aralık ayına ait Yİ-ÜFE değerine bölünmesi sonucunda elde edilen katsayı ile güncellenerek Ek-5 Taahhütnamedeki tesis bedeli bulunur.

b)Ek-5 Taahhütnamede belirlenen hizmet bedeli, ödeme zaruretinin doğduğu ay yayımlanan Yİ-ÜFE değerinin, ilk proje başvurusunun yapıldığı ay yayımlanan Yİ-ÜFE'ye bölünmesi sonucunda elde edilen katsayı ile güncellenir.

Bu bedellerin tamamında veya bir kısmında arttırım olması halinde, arttırım miktarı Yİ-ÜFE 'ye göre hesap edilerek uygulanır.

Havza hidrolojik gözlem, değerlendirme ve kontrol hizmet bedeli;

a) Üretim tesisinin işletmeye alınmasını takip eden ilk beş yıl için %50 indirimli uygulanır,

b) Özelleştirme kararı ile özel sektöre devredilen hidroelektrik üretim tesisleri tarafından yapılan üretime istinaden ilk beş yıl %50 indirimli uygulanır,

c) Özelleştirilen hidroelektrik santrallarda satış için getirilen bir kısıtlama bulunuyorsa, bu kısıtlama oranı dikkate alınarak sisteme satılan yıllık toplam enerji üretim miktarı üzerinden hesaplanır,

d) Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce özelleştirilen ve özelleştirme kararına istinaden Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalanmış olan hidroelektrik santralları ile yönetmeliğin yayımı tarihinden sonra özelleştirilen ve özelleştirme kararına istinaden Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalanmış olan hidroelektrik santralları için de (b) ve (c) bendinde belirtilen oran ve miktara göre işlem yapılır.

Havza hidrolojik gözlem, değerlendirme ve kontrol hizmet bedeli, Kamu tüzel kişileri tarafından işletilen tesislerden alınmaz.

EK-3

HİDROELEKTRİK ENERJİ ÜRETİM TESİSLERİ FİZİBİLİTE RAPORUNDA YER ALACAK ANA BAŞLIKLAR

BÖLÜM -1. ÖZET

- 1.1. Yönetici Bilgilendirme Formu (Ek-7)
- 1.2. Projenin yeri
- 1.3. Projenin havzadaki diğer tesislerle ilişkisini gösterir şematik plan
- 1.4. Teklif edilen tesisler
- 1.5. Proje Karakteristikleri

BÖLÜM -2. PROJE SAHASININ TANITILMASI

- 2.1. Coğrafi Durum (Kesin koordinatlar ve topoğrafya, genel jeoloji, deprem, iklim,)
- 2.2. Sosyal Durum (Nüfus, kültür, sağlık, ulaşım, haberleşme)
- 2.3. Ekonomik Durum (Tarım, sanayi, turizm, ticaret, madencilik)
- 2.4. Arazi Mülkiyeti, Araziden Faydalanma Durumu
- 2.5. Varsa Daha Önce Yapılmış Etütler Hakkında Bilgi

BÖLÜM -3. GELİŞME PLANI

- 3.1. Gelişmeyi gerektiren sebepler
- 3.2. Mevcut tesisler
- 3.3. Teklif edilen tesisler
- 3.4. Gelişme Planı Etki ve Sonuçları

BÖLÜM -4. İKLİM VE SU KAYNAKLARI

- 4.1. İklim (Meteorolojik durum, yağışlar, sıcaklık, buharlaşma)
- 4.2. Su Kaynakları (yerüstü suları)
- 4.3. Sulardan Yararlanma Şekilleri ve Su Hakları
- 4.4. Su ihtiyacı (Sulama, enerji, içme-kullanma ve endüstri suyu, diğer su ihtiyaçları)
- 4.5. Dönen sular
- 4.6. İşletme çalışmaları
- 4.7. Proje Taşkın Durumu

4.8. Sedimantasyon Durumu

4.9. Gözlemler ve Sonuçlar

4.10 Sorunlar

BÖLÜM -5. JEOLJİK DURUM

5.1. Genel Jeoloji

5.2 Proje yapı yerlerinin mühendislik jeolojisi

5.3. Doğal yapı malzeme etütleri

5.4. Depremsellik

5.5 Sonuç ve Öneriler

BÖLÜM -6. KURULACAK TESİSLER

6.1. Rezervuar işletme politikası ve Optimizasyon

6.2 Baraj tipi ve yükseklik seçimi

6.3. Dolusavak ve Dipsavak

6.4. Kurulu Güç Optimizasyonu

6.5. Enerji su alma yapıları (regülatör, iletim tüneli, iletim kanalı, yükleme havuzu, cebri boru)

6.6. Santral binası ve kuyruksuyu kanalı

6.7.Türbin tipi, ünite gücü ve adedi

6.8. Generatör tipi ve kapasitesi

6.9. Transformatör adedi ve tipi

6.10. Şalt sahası

6.11. Enerji İletimi

6.12. Ulaşım yolu

6.13. Teklif edilen tesislerin karakteristikleri

BÖLÜM -7. ÇEVRESEL ETKİLER

7.1. Mevcut şartlardaki çevrenin özellikleri

7.2. Projenin çevresel etkileri ve alınacak tedbirler

BÖLÜM -8. TESİS MALİYETİ

8.1. Giderlerin hesaplanmasındaki esaslar

8.2. Keşif özeti

8.3. Keşif, tesis, proje ve yatırım bedeli

8.4 Yatırım Programı

BÖLÜM -9. EKONOMİK ANALİZ

9.1. Yıllık Faydalar (sulama, taşkın, enerji ve diğer faydalar)

9.2. Yıllık Giderler (faiz-amortisman, işletme ve bakım ve yenileme giderleri)

9.3. Gelir/Gider oranı

9.4 İç Karlılık Oranı

BÖLÜM -10. ÇOK MAKSATLI PROJELER İÇİN MALİYET TAKSİMİ

BÖLÜM -11. ALTERNATİF ÇÖZÜMLER

11.1 Depolama Tesisleri İle İlgili Alternatifler

11.2 Enerji Tesisleri İle İlgili Alternatifler

NOT : Projenin temel öğelerinin gösterildiği 1/25000 ölçekli genel vaziyet planı ve projenin tüm karakteristik öğelerinin gösterildiği 1/1000-1/5000 ölçekli vaziyet planları ulusal koordinat sistemine uygun olarak hazırlanıp Coğrafi Bilgi Sistemine (CBS) uygun olarak sayısal ortamda İdareye verilecektir. Bu kapsamda;

1) Proje süresince kullanılan her türlü basılı harita taranıp ulusal koordinat sistemine göre koordinatlandırılarak GeoTIFF formatında,

2) Proje kapsamında önerilen regülatör, iletim hattı, santral ve benzeri projenin temel öğelerinin gösterildiği 1/25000 ölçekli vaziyet planı ile projenin tüm karakteristik öğelerinin gösterildiği 1/1000-1/5000 ölçekli vaziyet planı ulusal koordinat sisteminde vektörel olarak hazırlanıp, CBS'ye uygun olarak "Shapefile" formatında,

3) Proje kapsamında geliştirilen tesislere ait mimari ve detay çizimleri, tesis planları, kesitler, rölemler ve benzeri CAD tabanlı çizimler, dwg/dxf formatında,

4) Proje kapsamında hazırlanan raporlar (*.doc) formatında, tablolar ve yapılan teknik hesaplamalar ise üretildiği yazılımın formatında ve (*.txt veya *.xls) formatında,

sayısal olarak İdareye teslim edilecektir.

EK-3A

DSİ PROJELERİNE BAŞVURU ESNASINDA İSTENECEK ÖN FİZİBİLİTE RAPORUNDA YER ALACAK ANA BAŞLIKLAR

BÖLÜM - 1. ÖZET

- 1.1. Yönetici Bilgilendirme Formu (Ek-7)
- 1.2. Projenin yeri
- 1.3. Projenin havzadaki diğer tesislerle ilişkisini gösterir şematik plan
- 1.4. Teklif edilen tesisler
- 1.5. Proje Karakteristikleri

BÖLÜM - 2. PROJE SAHASININ GENEL TANITILMASI

BÖLÜM - 3. GELİŞME PLANI

- 3.1. Mevcut ve mutasavver tesisler
- 3.2. Teklif edilen tesisler

BÖLÜM - 4. İKLİM VE SU KAYNAKLARI

- 4.1. İklim (Meteorolojik durum, yağışlar, sıcaklık, buharlaşma)
- 4.2. Su Kaynakları-Su temini (Yılların ortalaması özet tablo ve grafik olarak)
- 4.3. Sulardan Yararlanma Şekilleri ve Su Hakları
- 4.4. Su ihtiyacı (Sulama, enerji, içme-kullanma ve endüstri suyu, diğer su ihtiyaçları)
- 4.5. Dönen sular
- 4.6. İşletme çalışmaları (özet tablo)

BÖLÜM - 5. JEOLJİK DURUM (GENEL)

BÖLÜM - 6. KURULACAK TESİSLER (GENEL)

BÖLÜM - 7. ÇEVRESEL ETKİLER (GENEL)

BÖLÜM - 8. TESİS MALİYETİ (GENEL-Özet tablo)

BÖLÜM - 9. EKONOMİK ANALİZ

- 9.1. Yıllık Faydalar (sulama, taşkın, enerji ve diğer faydalar) (Özet tablo)
- 9.2. Yıllık Giderler (faiz-amortisman, işletme ve bakım ve yenileme giderleri) (Özet tablo)
- 9.3. Gelir/Gider oranı

9.4 İç Kârlılık Oranı

BÖLÜM -10. ÇOK MAKSATLI PROJELER İÇİN MALİYET TAKSİMİ (GEREKTİĞİNDE)

BÖLÜM -11. ALTERNATİF ÇÖZÜMLER

11.1 Depolama Tesisleri İle İlgili Alternatifler

11.2 Enerji Tesisleri İle İlgili Alternatifler

EK-3B

BELEDİYE TARAFINDAN İŞLETİLEN SU İSALE HATLARI, ATIKSU İSALE HATLARI VE SULAMA ŞEBEKELERİ ÜZERİNDEKİ PROJELERE BAŞVURU ESNASINDA İSTENECEK ÖN FİZİBİLİTE RAPORUNDA YER ALACAK ANA BAŞLIKLAR

BÖLÜM - 1. ÖZET

1.1. Yönetici Bilgilendirme Formu (Ek-7’de verilebilecek olanlar)

1.2. Projenin yeri

1.3. Teklif edilen tesisler

1.4. Proje Karakteristikleri

BÖLÜM - 2. PROJE SAHASININ GENEL TANITILMASI

BÖLÜM - 3. GELİŞME PLANI

3.1. Mevcut ve mutasavver tesisler

3.2. Teklif edilen tesisler

3.3 Mevcut ve gelecekte öngörülen tahsis miktarlarına ilişkin detaylı bilgi

BÖLÜM - 4. İKLİM VE SU KAYNAKLARI

4.1. Su Kaynakları-Su temini

4.2. İşletme çalışmaları (özet tablo)

BÖLÜM - 5. JEOLJİK DURUM (GENEL)

BÖLÜM - 6. KURULACAK TESİSLER (GENEL)

BÖLÜM - 7. ÇEVRESEL ETKİLER (GENEL)

BÖLÜM - 8. TESİS MALİYETİ (GENEL-Özet tablo)

BÖLÜM - 9. EKONOMİK ANALİZ

9.1. Yıllık Faydalar

9.2. Yıllık Giderler (faiz-amortisman, işletme ve bakım ve yenileme giderleri)

9.3. Gelir/Gider oranı

9.4 İç Kârlılık Oranı

EK-4

ŞİRKET TARAFINDAN GELİŞTİRİLEN YENİ PROJELER İÇİN HAZIRLANACAK ÖN İNCELEME FİZİBİLİTE RAPORDA YER ALACAK ANA BAŞLIKLAR

1- PROJENİN TANIMI

1.1 Yönetici Bilgilendirme Formu (Ek-8)

1.2 Projenin havzadaki diğer tesislerle ilişkisini gösterir şematik plan

1.3 Tesisin Yeri

1.4 Hidrolojik Özellikler

1.5 Jeolojik Özellikler

1.6 Tesisin Karakteristikleri

2- ÖNERİLEN TESİSLER

2.1 Baraj ve Üniteleri

2.2 Su Alma yapısı

2.3 İletim Yapıları (kuvvet tüneli, iletim kanalı v.s)

2.4 Santral

2.5 Kurulu Güç ve Üretim

Ek: Enerji projesi kapsamındaki tesisleri gösteren genel yerleşim planı (1/25 000 ölçekli harita)

NOT : Projenin temel öğelerinin gösterildiği 1/25000 ölçekli genel vaziyet planı ve projenin tüm karakteristik öğelerinin gösterildiği 1/1000-1/5000 ölçekli vaziyet planları ulusal koordinat sistemine uygun olarak hazırlanıp Coğrafi Bilgi Sistemine (CBS) uygun olarak sayısal ortamda İdareye verilecektir. Bu kapsamda;

1) Proje süresince kullanılan her türlü basılı harita taranıp ulusal koordinat sistemine göre koordinatlandırılarak GeoTIFF formatında,

2) Proje kapsamında önerilen regülatör, iletim hattı, santral ve benzeri projenin temel öğelerinin gösterildiği 1/25000 ölçekli vaziyet planı ile projenin tüm karakteristik öğelerinin gösterildiği 1/1000-1/5000 ölçekli vaziyet planı ulusal koordinat sisteminde vektörel olarak hazırlanıp, CBS'ye uygun olarak "Shapefile" formatında,

3) Proje kapsamında geliştirilen tesislere ait mimari ve detay çizimleri, tesis planları, kesitler, rölemler ve benzeri CAD tabanlı çizimler, dwg/dxf formatında,

4) Proje kapsamında hazırlanan raporlar (*.doc) formatında, tablolar ve yapılan teknik hesaplamalar ise üretildiği yazılımın formatında ve (*.txt veya *.xls) formatında sayısal olarak İdareye teslim edilecektir.

EK- 5A

TAAHHÜTNAME (*)

T. C.

DSİ'nin bağlı bulunduğu bakanlık

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE

- 1) Su Kullanım Hakkı Anlaşması müracaatımız kapsamında sunmuş olduğumuz bilgi ve belgelerin doğru ve eksiksiz olduğunu,
- 2) İlgili mevzuata uyacağımızı,
- 3) Talep ettiğimiz Su Kullanım Hakkı Anlaşması kapsamındaki faaliyete ilişkin olarak diğer mevzuattan kaynaklanan izin, ruhsat, onay alma gibi yükümlülükleri yerine getireceğimizi, aksi takdirde sorumluluğun tarafımıza ait olacağını,
- 4) Yönetmelik kapsamında Ek-2'de yer alan ve aşağıda belirlenen bedelleri taahhüt ettiğimiz şekilde DSİ'ye ödeyeceğimizi,
- 5) Kesin projesi/planlaması/master planı raporu/ön inceleme raporu/ilk etüt raporu DSİ ve/veya mülga EİE tarafından hazırlanan .....projesi için Ek-2'de belirtilen hususlar çerçevesinde hesaplanan hizmet bedelinin projeye başvuru esnasında DSİ'ye ödeyeceğimizi,
- 6) Projenin Şirketimiz uhdesinde kalması durumunda; projeye ait hizmet bedelinin ödenmesine ilişkin DSİ ile TAAHHÜTNAME ve PROTOKOL imzalayacağımızı, hesaplanan toplam hizmet bedeli (KDV Hariç) tutarına karşılık gelen kısma ait damga vergisinin ödendiğine dair belgeyi, Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Teklif Verme toplantısından sonra onbeş iş günü içerisinde DSİ'ye ibraz edeceğimizi,
- 7) Projeye ilk başvuru esnasında hizmet bedeline ilişkin olarak ödemiş olduğumuz tutarın, projeye ait toplam hizmet bedelinden az olması durumunda; Yİ-ÜFE ile güncellenerek hesaplanan kalan hizmet bedelini ise üretim lisansının verildiği tarihten itibaren onbeş iş günü içerisinde miktarın tamamını bir defada veya bu miktarın 1/3 ünü ödemek kaydıyla kalanını en fazla 2 yılda 2 eşit taksit halinde, bildirilecek DSİ hesap numarasına yatıracağımızı, bu miktarların güncelleştirilmesinde ödeme yapılacak ay için dikkate alınacak Yİ-ÜFE katsayısı; varsa bir önceki ayın Yİ-ÜFE katsayısı yok ise, güncellenmiş Yİ-ÜFE katsayısı genel hükümlere göre belirlenen gecikme zammının aylık tutarı oranında artırılarak tespit edilmesini, bu uygulamalar nedeni ile her hangi bir fark talebinde bulunmayacağımızı, taksitlerin zamanında ödenmemesi halinde genel hükümlere göre işlem tesis edilmesini kabul ettiğimizi, herhangi bir taksitin zamanında ödenmemesi halinde ise kalan tutar için taksitlendirme işleminin durdurulacağını ve kalan tutarı tek seferde ödeyeceğimizi kabul edeceğimizi,
- 8) Tesis edilecek enerji üretim tesislerinin işletmeye alınmasını müteakip bir önceki yılda gerçekleşen üretim miktarına göre hesaplanan "Havza Hidrolojik Gözlem, Değerlendirme ve Kontrol Hizmet Bedeli"ni üretim lisansı süresince her yılın Ocak ayı sonuna kadar bildirilecek hesap numarasına yatıracağımızı kabul ettiğimizi,
- 9) Fizibilite değerlendirme bedelinin bildirilen hesaba ödendiğine dair belgeyi fizibilite raporunun teslim edilmesi sırasında ibraz edeceğimizi,

10) Projenin herhangi bir aşamasında yükümlülüklerimizi yerine getirmememiz nedeniyle başvurumuzun iptal edilmesi halinde; 7. madde kapsamı içerisinde (Projeye ilk başvuru esnasında hizmet bedeline ilişkin olarak ödemiş olduğumuz tutarın, projeye ait toplam hizmet bedelinden az olması durumunda) hesaplanacak toplam borç tutarını, proje başvurumuzun veya üretim lisansımızın sona erdiği/iptal edildiği tarihten itibaren doksan gün içerisinde bildirilecek hesaba yatıracağımızı, süresi içerisinde yatırmadığımız takdirde, genel hükümlere göre işlem tesis edilmesini kabul ettiğimizi,

11) Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalamaya hak kazandığımız EPDK'ya bildirilinceye kadar unvanımızı değiştirmeyeceğimizi,

12) Lisans alıncaya kadar, veraset ve iflas nedenleri ile Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde belirtilen istisnalar dışında ortaklık yapısında doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir değişiklik yapmayacağımızı, payları devretmeyeceğimizi, payların devredilmesi veya payların devri sonucunu doğuracak iş ve işlemleri yapmayacağımızı, bu hususları şirketin Ticaret Sicil Gazetesindeki Ana Sözleşmesine derç edeceğimizi,

kabul ve taahhüt ederiz.

Tüzel Kişiyi Temsile Yetkili Kişi veya Kişilerin

Adı-Soyadı

İmza

Kaşe

Pul

Tarih

(*) Bu taahhütname içeriğinde Su Kullanım Hakkı Anlaşması müracaat sahibi tarafından hiçbir surette değişiklik yapılamaz.

EK- 5B

TAAHHÜTNAME (*)

T.C.

DSİ'nin bağlı bulunduğu bakanlık

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE

1) Su Kullanım Hakkı Anlaşması müracaatımız kapsamında sunmuş olduğumuz bilgi ve belgelerin doğru ve eksiksiz olduğunu,

2) İlgili mevzuata uyacağımızı,

3) Talep ettiğimiz Su Kullanım Hakkı Anlaşması kapsamındaki faaliyete ilişkin olarak diğer mevzuattan kaynaklanan izin, ruhsat, onay alma gibi yükümlülükleri yerine getireceğimizi, aksi takdirde sorumluluğunun tarafımıza ait olacağını,

4) ..... “Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” kapsamında Ek-2 de yer alan bedelleri taahhüt ettiğimiz şekilde DSİ ile yapılacak protokole istinaden ödeyeceğimizi,

5) Su Kullanım Hakkı Anlaşması yapmak üzere EPDK tarafından Genel Müdürlüğünüze yönlendirilmemiz halinde, ... **Raporu** DSİ tarafından hazırlanan ..... **HES** Projesi için Ek-2'de belirtilen hususlar çerçevesinde hesaplanan ..... **TL** (..... TL .... kr.) (..... B.F. ile) hizmet bedelinin %1'i olan ..... **TL** (..... TL ..... kr) Yönetmelik ile belirlenen ve her yıl güncellenerek DSİ İnternet sayfasında ilan edilen alt sınır bedelinin altında olduğundan .... **TL** (..... TL)'sini ilk müracaatta ve bunun dışında kalan ..... **TL** (..... TL .... kr.) (.... fiyatları ile) tutarı (Yİ-ÜFE ile güncellenerek hesaplanacak kalan hizmet bedelini) ise üretim lisansının verildiği tarihten itibaren onbeş iş günü içerisinde miktarın tamamını bir defada veya bu miktarın 1/3 ünü ödemek kaydıyla kalanını en fazla 2 yılda 2 eşit taksit halinde, bildirilecek DSİ hesap numarasına yatıracağımızı, bu miktarların güncelleştirilmesinde ödeme yapılacak ay için dikkate alınacak olan Yİ-ÜFE katsayısı; varsa bir önceki ayın Yİ-ÜFE katsayısı, yok ise güncellenmiş Yİ-ÜFE katsayısının genel hükümlere göre belirlenen gecikme zammı aylık tutarı oranında artırılarak tespit edilmesini, bu uygulamalar nedeni ile her hangi bir fark talebinde bulunmayacağımızı, taksitlerin zamanında ödenmemesi halinde genel hükümlere göre işlem tesis edilmesini kabul ettiğimizi, herhangi bir taksitin zamanında ödenmemesi halinde ise kalan tutar için taksitlendirme işleminin durdurulacağını ve kalan tutarı tek seferde ödeyeceğimizi kabul edeceğimizi,

6) Tesis edilecek enerji üretim tesislerinin işletmeye alınmasını müteakip bir önceki yılda gerçekleşen üretim miktarına göre hesaplanan "Havza Hidrolojik Gözlem, Değerlendirme ve Kontrol Hizmet Bedeli"ni üretim lisansı süresince her yılın Ocak ayı sonuna kadar bildirilecek hesap numarasına yatıracağımızı kabul ettiğimizi,

7) Fizibilite değerlendirme bedelinin bildirilen hesaba ödendiğine dair belgeyi fizibilite raporunun teslim edilmesi sırasında ibraz edeceğimizi,

8) Projenin herhangi bir aşamasında yükümlülüklerimizi yerine getirmememiz nedeniyle başvurumuzun iptal edilmesi halinde; 7. madde kapsamı içerisinde (Projeye ilk başvuru esnasında hizmet bedeline ilişkin olarak ödemiş olduğumuz tutarın, projeye ait toplam hizmet bedelinden az olması durumunda) hesaplanacak toplam borç tutarını, proje başvurumuzun veya üretim lisansımızın sona erdiği/iptal edildiği tarihten itibaren doksan gün içerisinde bildirilecek hesaba yatıracağımızı, süresi içerisinde yatırmadığımız takdirde, genel hükümlere göre işlem tesis edilmesini kabul ettiğimizi,

9) Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalamaya hak kazandığımız EPDK'ya bildirilinceye kadar unvanımızı değiştirmeyeceğimizi,

10) Lisans alıncaya kadar, veraset ve iflas nedenleri ile Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde belirtilen istisnalar dışında ortaklık yapısında doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir değişiklik yapmayacağımızı, payları devretmeyeceğimizi, payların devredilmesi veya payların devri sonucunu doğuracak iş ve işlemleri yapmayacağımızı, bu hususları şirketin Ticaret Sicil Gazetesindeki Ana Sözleşmesine dercedeceğimizi, Enerji Bakanlığının itirazı

Kabul ve taahhüt ederiz. .... / ..... / 2019

(*) Bu taahhütname içeriğinde Su Kullanım Hakkı Anlaşması müracaat sahibi tarafından hiçbir surette değişiklik yapılamaz.

EK-5C

“ELEKTRİK PİYASASINDA ÜRETİM FAALİYETİNDE BULUNMAK ÜZERE SU KULLANIM HAKKI ANLAŞMASI İMZALANMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK” KAPSAMINDA YER ALAN HİZMET BEDELLERİNİN ÖDENMESİ HAKKINDA PROTOKOL

Bu Protokol, “Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” hükümlerine istinaden bir tarafta Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile diğer tarafta ..... adresinde bulunan ..... arasında ..... HES Projesi ile ilgili olarak aşağıda yazılı koşullar altında düzenlenmiştir. Protokolde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ), ... ise (Şirket) olarak anılacaktır.

MADDE 1 – HİZMET TANIMI

“Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” kapsamında Ek-2’de belirtilen hizmetlerden olan (..... HES’e ait) ..... Raporudur.

MADDE-2 HİZMET BEDELLERİ

- a) DSİ tarafından hazırlanmış olan ..... HES Projesinin hizmet bedeli ... yılı ... ayı birim fiyatlarına göre belirlenmiş olup hizmet bedelinin %1’i olan .... TL (... TL ... kr) Yönetmelik ile belirlenen alt sınır bedelinin altında olduğundan .... TL (.... TL)’sini (KDV ve Damga Vergisi dahil) şirket ilk müracaatta DSİ merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırmıştır.
- b) “Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” kapsamında Ek-2’de belirtilen esaslara göre alınacak “Havza Hidrolojik Gözlem, Değerlendirme ve Kontrol Hizmet Bedeli”, Şirket Su Kullanım Hakkı Anlaşması yapmak üzere DSİ’ye yönlendirilmesi halinde Madde 1’deki yönetmeliğin Ek-2 ve Ek-5’inde belirtilen hususlar çerçevesinde hesaplanan hizmet bedelinin geri kalan kısmını DSİ Merkez Saymanlık Müdürlüğüne yatıracaktır.

MADDE-3 HİZMETİN YAPILMASI

DSİ, Madde-1’de belirtilen hizmetleri “Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde yapar.

MADDE-4 PROTOKOLUN YÜRÜLÜĞE GİRMESİ VE BEDELLERİN ÖDEME SEKLİ

Bu protokol taraflarca imzalandıktan sonra yürürlüğe girer. Madde 2’deki hizmet bedelleri şirketin imzaladığı “Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” kapsamında Ek-5’de belirtilen taahhütnamedeki şekilde şirket tarafından;

- Madde 2 (a) bendindeki hizmet bedelleri “Enerji Projeleri, Gözlem Etüt ve Planlama Çalışmaları Yapımı”,
- Madde 2 (b) bendindeki hizmet bedelleri ise “ Enerji Projeleri Rasat ve Hidrolojik Done Üretme Çalışmaları”,

adı altında DSİ Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılacaktır.

Ödenmeyen veya geç ödenen bedeller hakkında “Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” hükümleri uygulanır.

MADDE-5 PROTOKOLUN YÜRÜRLÜKTEN KALKMASI

Madde 2’deki hizmet bedellerinin “Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” kapsamındaki Ek-5 taahhütnamede belirtilen şekilde ödemesi tamamlanmasından sonra yürürlükten kalkar.

MADDE-6 SORUMLULUK

Madde 1’de tanımlanan hizmet nedeni ile DSİ’ye herhangi bir sorumluluk ve yükümlülük atfedilemez.

MADDE-7 VERGİ VE HARÇLAR

Bu Protokolün uygulanmasından doğan her türlü vergi, resim ve harçlar şirket tarafından ödenir.

MADDE-8 ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Bu protokolün uygulanmasından doğacak anlaşmazlıkların çözümünde Ankara Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

Sekiz maddeden oluşan bu protokol 3 (üç) nüsha olarak .... / .... / 2019 tarihinde düzenlenmiş ve imzalanmıştır.

DEVLET SU İŞLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

..... ŞİRKETİ

EK-6:

TEKLİF MEKTUBU TASLAĞI

DSİ'nin bağlı olduğu bakanlık

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Hidroelektrik Enerji Dairesi Başkanlığına

Teklif sahibinin

Ticari unvanı :

Açık tebligat adresi :

İdarenizce ...../...../..... tarihinde, ... MW kurulu gücünde.....Projesi için birim kurulu güç başına hidroelektrik kaynak katkı payı teklif verilmesiyle ilgili bütün belgeler ve yasal mevzuat tarafımızdan tamamen incelenmiş ve okunmuş olup, bütün şartlarıyla kabul edilmiştir.

.....HES projesinde birim kurulu güç başına.....(rakam ile).....(yazı ile) Türk Lirası teklifimin projenin ..... MW toplam kurulu gücü ile çarpılması sonucu bulunan ..... TL Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı tutarını;

Yönetmelikte belirtilen esaslar doğrultusunda DSİ tarafından bildirilecek hesaba ödemeyi kabul ve taahhüt ederiz.

Adı Soyadı

İmza

EK - 7

YÖNETİCİ BİLGİLENDİRME FORMU

(Fizibilite Raporu İçin)

S.NO	AÇIKLAMALAR
1 Proje Adı	:
2 Şirket Adı	:
3 Şirket Adresi	:
4 Şirket Telefon/Faks No	:
5 Şirket e-mail adresi	:
6 1/25.000'lik Harita Adları	:
7 Regülatör 6o UTM Koordinatları	:
8 Santral 6o UTM Koordinatları	:
9 İli	:
10 İlçesi	:
11 Havza Adı	:
12 DSİ Bölgesi	:
13 Akarsu Adı / Ana Kol Adı	:
14 Kullanılan AGİ No	:
15 Drenaj Alanı (km ²)	:
16 Ortalama Debi (m ³ /sn)	:
17 Ort. Yıllık Toplam Akım (hm ³)	:
18 Q25 Taşkın Debisi (m ³ /sn)	:
19 Q100 Taşkın Debisi (m ³ /sn)	:
20 Q..... Baraj Dolusavak Dizayn Debisi (m ³ /sn)	:
21 Baraj / Regülatör Tipi	:

22 Kret Kotu (m)	:
23 Maksimum Su Kotu (m)	:
24 Minimum Su Kotu (m)	:
25 Talveg Kotu (m)	:
26 Santral Kuyruksuyu Kotu (m)	:
27 İletim Yapısı Tipi	:
28 İletim Yapısı Uzunluğu (m)	:
29 İletim Yapısı Eğimi (j)	:
30 Cebri Boru Çapı (m)	:
31 Cebri Boru Boyu (m)	:
32 Cebri Boru Et Kalınlığı (mm)	:
33 Türbin Tipi	:
34 Ünite Adedi	:
35 Bara Gerilimi (kV)	:
36 Enerji Nakil Hattı Kesiti	:
37 Enerji Nakil Hattı Uzunluğu (km)	:
38 Brüt Düşü (m)	:
39 Net Düşü (m)	:
40 Proje Debisi (m ³ /sn)	:
41 Kurulu Güç (MW)	:
42 Firm Güç (MW)	:
43 Firm Enerji (GWh)	:
44 Seconder Enerji (GWh)	:
45 Toplam Enerji (GWh)	:
46 Yatırım Bedeli (TL)	:

47 Yıllık Gelir (TL)	:
48 Yıllık Gider (TL)	:
49 Net Fayda (TL)	:
50 Rantabilite (B/C)	:
51 İnşaat Süresi (Yıl)	:
52 \$ Kuru (TL)	:

Not: Bu tablo rapor tesliminde excel dosyası olarak CD ile birlikte verilecektir.

İmza

Şirket Yetkilisi Adı Soyadı

Şirket Kaşesi

EK- 8**YÖNETİCİ BİLGİLENDİRME FORMU**

(Başvuru Raporu İçin)

S.NO	AÇIKLAMALAR
1 Proje Adı	:
2 Şirket Adı	:
3 Şirket Adresi	:
4 Şirket Telefon/Faks No.	:
5 Şirket e-mail adresi	:
6 1/25.000'lik Harita Adları	:
7 İli	:
8 İlçesi	:
9 Havza Adı	:
10 DSİ Bölgesi	:
11 Akarsu Adı / Ana Kol Adı	:
12 Kullanılan AGİ No	:
13 Baraj / Regülatör Tipi	:
14 Maksimum Su Kotu (m)	:
15 Talveg Kotu (m)	:
16 Santral Kuyruksuyu Kotu (m)	:
17 İletim Yapısı Tipi	:
18 İletim Yapısı Uzunluğu (m)	:
19 Brüt Düşü (m)	:
20 Proje Debisi (m ³ /sn)	:
21 Kurulu Güç (MW)	:

22 Firm Enerji (GWh) :

23 Seconder Enerji (GWh) :

24 Toplam Enerji (GWh) :

İmza

Şirket Yetkilisi Adı Soyadı

Şirket Kaşesi

EK- 9 YÖNETİCİ BİLGİLENDİRME FORMU

(İsale hatları üzerinde kurulacak projeler için)

S.NO	AÇIKLAMALAR
1	İsale hattı adı :
2	Bağlı bulunduğu belediye ya da birlik :
3	Yüklenici tüzel kişilik adı :
4	Bulunduğu il :
5	Bulunduğu ilçe :
6	İşletmeye açıldığı tarih :
7	Tüzel kişilik Telefon/Faks No :
8	Tüzel kişilik e-mail adresi :
9	1/25.000'lik harita adları :
10	İsale hattı su kaynakları ve kotlar :
11	Her bir potansiyel üretim noktası için :
12	İletim hattı çapı ve cinsi :
13	İletim hattı uzunluğu (m) :
14	Maksimum su kotu (m) :
15	Santral kuyruksuyu kotu (m) :
16	Brüt düşü (m) :
17	Net düşü (m) :
18	Proje debisi (m ³ /sn) :
19	Kurulu güç (MW) :
20	Yıllık ortalama enerji (GWh) :

İmza
Şirket Yetkilisi Adı Soyadı

Şirket Kaşesi

EK-10A

SU KULLANIM İZİN BELGESİ

(İsale hatları, üzerinde kurulacak projeler için)

Esaslar

Madde 1 - İş bu belge 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak enerji üretimi amacıyla, ... İli, ... İlçesinde ..... isale hattı üzerinde toplam ..... MW kurulu gücünde kurulacak olan ..... hidroelektrik üretim tesis i/leri için düzenlenmiştir.

Tüzel Kişilerin Yükümlülükleri

Madde 2 - Hidroelektrik enerji üretim tesislerinin bulunduğu bölgenin havza gelişimine paralel olarak DSİ tarafından yürütülmekte olan çalışmalar çerçevesinde, havzadaki mevcut, inşa halinde ve mutasavver projeler (kesin proje, planlama, master plan, ön inceleme ve ilk etüt) kapsamında içme-kullanma, turizm ve endüstri suyu temini, sulama, taşkın koruma ve enerji maksatları ile bunların dışında olabilecek başka maksatlara yönelik olarak diğer kuruluşlara ve tüzel kişilere tahsis edilecek suların miktar ve zamanlamasını belirleyecek olan işletme planları DSİ tarafından yapılır ve tüzel kişiye bildirilir. Tüzel kişi bu planlara uymakla yükümlüdür.

Tüzel kişi tarafından inşa edilecek enerji üretim tesislerinin menba ve mansabında değişen ve gelişen şartlar çerçevesinde, havzada ihtiyaçların önceliği, havzanın gelişim durumu ve menba-mansap ilişkisi göz önünde bulundurularak, bu hidroelektrik santral projesi ile ilgili Su Kullanım İzin Belgesinin imzalandığı tarihten itibaren on yıllık periyotlar sonunda, havzadaki hidrolojik veriler, mevcut ve mutasavver projelerdeki değişiklikler ile ihtiyaçların güncelleştirilmesi, yeni projelerin geliştirilmesi ve buna bağlı olarak önceden tespit edilmiş işletme planında DSİ tarafından geçici veya sürekli olarak değişiklik yapma hakkı saklıdır. Hidroelektrik enerji üretim tesisinin bulunduğu havzada olabilecek içme ve kullanma suyu maksatlı taleplerin karşılanması amacıyla on yıllık süre beklenmeden idarece uygun görülen talepler derhal karşılanır.

Madde 3 - Tüzel kişi içme suyu isale hattı üzerinde kuracağı her hidroelektrik enerji üretim tesisini pik debiyi geçirebilecek bir by-pass hattı oluşturarak enerji üretmediği zamanlarda arıtma tesisi, depo ya da şebekeye giden suda kesintiye neden olmayacak şekilde işletecektir. Üretim tesisinden bırakılan su uygun steril şartlarda kapalı bir sistem ile tekrar bağlı olduğu isale hattına verilecektir.

Madde 4 - İsale hatlarında enerji üretim maksadı ile kurulacak türbinin ani kapanma durumlarında boru hattında oluşabilecek koç darbesi etkilerine karşı tüzel kişilik tarafından önlem alınacaktır. Gerekirse türbin öncesine aşırı basınç artışında otomatik çalışan koç darbesi önleme (ani tahliye) vanaları takılacaktır. Kurulan tesis nedeni ile boru hattında oluşabilecek hasarlardan ve su kesintilerinden tüzel kişilik sorumlu olacaktır.

Madde 5 - İçmesuyu isale hatlarında kullanılacak türbinlerin su ile temas eden parçaları yüksek kaliteli paslanmaz çelikten imal edilecektir. Paslanmaz çeliğin kullanılmaması durumunda uygun kaplama malzemesi ile kaplanmalı ve uygulanan kaplama Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler Yönetmeliği'nde belirtilen şartları sağlamalıdır. Enerji üretimi için kullanılan su türbinlerden geçtikten sonra suya ağır metal, yatak yağı ve sair. suyu kirletecek madde bırakmamalıdır. Türbinlenen suda bulunabilecek

bulaşanlar Türk Gıda Kodeksi Bulaşanlar Yönetmeliğinde belirtilen sınır değerleri geçemez. Kurulacak tesisin bu şartları sağlamaması durumunda tüketici nezdinde içme suyundan kaynaklanabilecek ve doğrudan kurulan enerji üretim tesisinden kaynaklı her türlü sağlık problemlerinden tüzel kişilik sorumlu olacaktır.

Bu hususlar atık su isale hatlarında kurulacak üretim tesisleri için geçerli değildir.

Madde 6 - İçmesuyu isale hatlarında enerji geri kazanımı planlanırken yapılacak ekipman seçimi nüfus artışına paralel olarak artacak debi artışlarında dahi sisteme kesintisiz su verebilecek şekilde planlanır. Başlangıçta nüfus artışı göz önüne alınarak seçim yapılabileceği gibi, ihtiyaç artışına paralel kademeli olarak da devreye alınabilir.

Madde 7 - Üretim tesisinden kaynaklanan nedenler ile isale hattından çıkacak suyun DSİ ve üçüncü şahıslara ait tesislere zarar vermesine yol açacak işletme şekilleri tatbik edilemez. Tüzel kişiliğe ait üretim tesisinin işletiminden kaynaklanacak her türlü hasar ve zararlardan üçüncü şahıslara karşı da tüzel kişilik sorumlu olacaktır.

Madde 8 - Mücbir sebepler, tabii afetler ve jeolojik sebeplerle meydana gelebilecek hasarlar sonucu bir üretim tesisinin üretim dışı kalması halinde üretimde ve enerji üretimi maksatlı taşınmazlar ile bunların mütemmim cüzlerinde oluşacak her türlü zarar tüzel kişiye aittir.

Madde 9 - Tüzel kişi yalnızca enerji üretiminde kullanılmak üzere kendisine tahsis edilmiş olan suyu, başka maksatlarla kullanamaz, herhangi bir maksatla kullanılmak üzere üçüncü şahıslara devredemez ve satamaz. Tüzel kişi tarafından işletilecek olan hidroelektrik üretim tesisinin işletme dışı kalması halinde hidroelektrik üretim tesisinin mansabında bulunan insanların su ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayacak tedbirler tüzel kişiye alınır.

Madde 10 - İsale hatlarında kurulacak Hidroelektrik enerji üretim tesislerinde enerjiye, alınacak suların belirlenmesinde ve diğer amaçlar (çevresel akış, tahsisli sular ve benzeri) için çevirme yapısından mansaba bırakılacak suyun sağlıklı ve güvenilir bir şekilde ölçülmesinde, DSİ'ce uygun görülecek yerlerde, tesis, teçhizat ve yapım bedeli tüzel kişi tarafından karşılanmak üzere DSİ'ce uygun görülen elektronik sistemli akım gözlem-debi ölçüm istasyonu DSİ kontrollüğünde tüzel kişi tarafından uzaktan algılama sistemleriyle kombine edilmiş olarak kurulacaktır. Ölçüm istasyonları, ölçümlerin tüzel kişi, DSİ Bölge Müdürlüğü ve DSİ tarafından anlık (real-time) izlenebileceği şekilde kurulacak ve işletilecektir.

Tüzel kişi gözlem istasyonlarını sürekli olarak çalışır vaziyette tutacak, koruma ve güvenliğini sağlayacaktır. Ölçüm istasyonlarının bakım ve onarımı ile gerektiğinde yenilenmesi işleri, tüzel kişi tarafından yapılacak ve DSİ yetkili elemanlarınca kontrol edilecektir. Herhangi bir sebeple işlevini kaybeden ölçüm istasyonunun yerine geçici ölçüm istasyonu koyacak ve bu durumu DSİ'ye bildirecektir. Tüzel kişi, söz konusu ölçüm istasyonunun yenisini ise DSİ onayı ve kontrollüğünde 15 (onbeş) gün içinde kuracaktır.

Bu ölçüm ve değerlendirmeler tüzel kişi ve DSİ tarafından müştereken yapılacaktır. Tüzel kişinin ölçümlere katılmaması halinde DSİ'ce tespit edilen değerlere itibar edilecektir.

Elektronik ölçüm sistemlerinin arızalanması durumunda, üretim tesisine alınabilecek su miktarını belirleme yöntemine DSİ ve tüzel kişi müştereken karar verecektir. Müşterek karar oluşturulmadığı takdirde DSİ görüşüne itibar edilecektir. Ölçüm istasyonunda sağlıklı ölçüm yapılamamasından veya çalıştırılmamasından dolayı mansap projeleri ile çevresel akış için gerekli suyun yeterli miktarda verilememesinden, kesintili verilmesinden veya taşkın yaratacak

şekilde ani olarak bırakılmasından dolayı oluşabilecek her türlü zarar ve ziyandan tüzel kişi sorumludur.

Madde 11 - Tüzel kişi enerji üretiminde kullandığı içme suyunun kalitesini bozmayacak, insan, hayvan ve bitki hayatı ile normal gelişimi etkileyecek kimyasal maddelerle kirletmeden ana isale hattına geri bırakacaktır.

Madde 12 - Tesisin planlaması aşamasındaki yetersiz etüt ve değerlendirmelerden dolayı ilerideki safhalarda hidrolojik, jeolojik, teknik, çevresel, sosyal ve ekonomik yönden oluşabilecek her türlü olumsuz sonuçtan yalnız tüzel kişi sorumludur.

Tüzel kişi tarafından kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesislerinin yatırımında doğabilecek her türlü hidrolojik, jeolojik, teknik, çevresel, ekonomik ve mali riskler ile tabii afet riski tüzel kişi tarafından yüklenilecektir.

Madde 13 - Bu belge metninde yer almayan veya yer almış olsa bile uygulamada ortaya çıkabilecek sorunlarla ilgili olarak taraflar arasında gerekirse ek belge düzenlenir.

Madde 14 - Bu belgenin herhangi bir maddesindeki sorumluluk ve yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde oluşacak her türlü zarar, ziyan ve hukuki sorumluluk tüzel kişiye aittir. İl Özel İdaresi DSİ'den alacağı görüşe göre bu durumda belgeyi iptal edebilir. Belgenin iptali halinde, tüzel kişinin hukuki sorumluluğu ortadan kalkmaz.

Madde 15 - Bu belgenin konusunu teşkil eden enerji üretim gayesiyle inşa edilen bu tesislerin (arıtma tesisi, isale hattı, maslak yapıları, santral, teçhizat, ve benzeri) sivil savunma koruma ve özel güvenlik hizmetleri, ilgili mevzuata uygun olarak tüzel kişi tarafından sağlanacaktır.

Madde 16 - Tüzel kişi mevzuatta olabilecek değişikliklere uymakla yükümlüdür.

Madde 17 - Bu belge hükümlerinin uygulanmasından kaynaklanan anlaşmazlıkların çözümünde tesisin kurulacağı ilin mahkemeleri ve icra daireleri yetkilidir.

Madde 18 - Bu belge, 10 yıl süreyle geçerlidir. Bu belgedeki sürenin son yılının 7, 8 veya 9 uncu ayları içerisinde başvurulması ve DSİ'nin uygun görüşü alınmak kaydıyla belge yenilenebilir.

Madde 19- İşletme süresince belediyenin çoğunluk hissesi korunmak zorundadır. Aksi durumun tespiti halinde bu belge hükümsüz hale gelir ve üretim durdurulur.

Özel Hükümler

EK-10B

SU KULLANIM İZİN BELGESİ

(Sulama şebekeleri üzerinde kurulacak projeler için)

Esaslar

Madde 1 - Enerji üretimi amacıyla, ... İli, ... İlçesinde ..... sulama şebekesi üzerinde toplam ..... MW kurulu gücünde kurulacak olan ..... hidroelektrik üretim tesis i/leri için düzenlenmiştir.

Tüzel Kişilerin Yükümlülükleri

Madde 2 - Hidroelektrik enerji üretim tesislerinin bulunduğu bölgenin havza gelişimine paralel olarak DSİ tarafından yürütülmekte olan çalışmalar çerçevesinde, havzadaki mevcut, inşa halinde ve mutasavver projeler (kesin proje, planlama, master plan, ön inceleme ve ilk etüt) kapsamında içme-kullanma, turizm ve endüstri suyu temini, sulama, taşkın koruma ve enerji amaçları ile bunların dışında olabilecek başka amaçlara yönelik olarak diğer kuruluşlara ve tüzel kişilere tahsis edilecek suların miktar ve zamanlamasını belirleyecek olan işletme planları DSİ tarafından yapılır ve tüzel kişiye bildirilir. Tüzel kişi bu planlara uymakla yükümlüdür.

Tüzel kişi tarafından inşa edilecek enerji üretim tesislerinin menba ve mansabında değişen ve gelişen şartlar çerçevesinde, havzada ihtiyaçların önceliği, havzanın gelişim durumu ve menba-mansap ilişkisi göz önünde bulundurularak, bu hidroelektrik santral projesi ile ilgili Su Kullanım İzin Belgesinin imzalandığı tarihten itibaren on yıllık periyotlar sonunda, havzadaki hidrolojik veriler, mevcut ve mutasavver projelerdeki değişiklikler ile ihtiyaçların güncelleştirilmesi, yeni projelerin geliştirilmesi ve buna bağlı olarak önceden tespit edilmiş işletme planında DSİ tarafından geçici veya sürekli olarak değişiklik yapma hakkı saklıdır. Hidroelektrik enerji üretim tesisinin bulunduğu havzada olabilecek içme ve kullanma suyu maksatlı taleplerin karşılanması amacıyla on yıllık süre beklenmeden idarece uygun görülen talepler derhal karşılanır.

Madde 3 - Tüzel kişi sulama şebekesi üzerinde kuracağı her hidroelektrik enerji üretim tesisini pik debiyi geçirebilecek bir by-pass hattı oluşturarak enerji üretmediği zamanlarda şebekeye giden suda kesintiye neden olmayacak şekilde işletecektir. Üretim tesisinden bırakılan su uygun şartlarda tekrar bağlı olduğu hatta verilecektir.

Madde 4 - İsale hatlarında enerji üretim maksadı ile kurulacak türbinin ani kapanma durumlarında boru hattında oluşabilecek koç darbesi etkilerine karşı tüzel kişilik tarafından önlem alınacaktır. Gerekirse türbin öncesine aşırı basınç artışında otomatik çalışan koç darbesi önleme (ani tahliye) vanaları takılacaktır. Kurulan tesis nedeni ile boru hattında oluşabilecek hasarlardan ve su kesintilerinden tüzel kişilik sorumlu olacaktır.

Madde 5 - Sulama şebekelerinde kullanılacak türbinlerin su ile temas eden parçaları yüksek kaliteli paslanmaz çelikten imal edilecektir. Enerji üretimi için kullanılan su türbinlerden geçtikten sonra suya ağır metal, yatak yağı ve sair suyu kirletecek madde bırakmamalıdır. Türbinlenen suda bulunabilecek bulaşanlar mevzuatında belirlenen sınır değerleri geçemez. Kurulacak tesisin bu şartları sağlamaması durumunda oluşacak ve doğrudan kurulan enerji üretim tesisinden kaynaklı her türlü problemde tüzel kişilik sorumlu olacaktır.

Madde 6 - Sulama şebekesinde enerji geri kazanımı planlanırken yapılacak ekipman seçimi sulama açılacak alana paralel olarak artacak debi artışlarında dahi sisteme kesintisiz su verebilecek şekilde planlanacaktır.

Madde 7 - Üretim tesisinden kaynaklanan nedenler ile şebekeden çıkacak suyun DSİ ve üçüncü şahıslara ait tesislere zarar vermesine yol açacak işletme şekilleri tatbik edilemez. Tüzel kişiliğe ait üretim tesisinin işletiminden kaynaklanacak her türlü hasar ve zararlardan üçüncü şahıslara karşı da tüzel kişilik sorumlu olacaktır.

Madde 8 - Mücbir sebepler, tabii afetler ve jeolojik sebeplerle meydana gelebilecek hasarlar sonucu bir üretim tesisinin üretim dışı kalması halinde üretimde ve enerji üretimi maksatlı taşınmazlar ile bunların mütemmim cüzlerinde oluşacak her türlü zarar tüzel kişiye aittir.

Madde 9 - Tüzel kişi yalnızca enerji üretiminde kullanılmak üzere kendisine tahsis edilmiş olan suyu, başka maksatlarla kullanamaz, herhangi bir maksatla kullanılmak üzere üçüncü şahıslara devredemez ve satamaz. Tüzel kişi tarafından işletilecek olan hidroelektrik üretim tesisinin işletme dışı kalması halinde hidroelektrik üretim tesisinin mansabında bulunan insanların su ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayacak tedbirler tüzel kişiye alınır.

Madde 10 - İsale hatlarında kurulacak Hidroelektrik enerji üretim tesislerinde enerjiye, alınacak suların belirlenmesinde ve diğer amaçlar (çevresel akış, tahsisli sular ve benzeri) için çevirme yapısından mansaba bırakılacak suyun sağlıklı ve güvenilir bir şekilde ölçülmesinde, DSİ'ce uygun görülecek yerlerde, tesis, teçhizat ve yapım bedeli tüzel kişi tarafından karşılanmak üzere DSİ'ce uygun görülen elektronik sistemli akım gözlem-debi ölçüm istasyonu DSİ kontrollüğünde tüzel kişi tarafından uzaktan algılama sistemleriyle kombine edilmiş olarak kurulacaktır. Ölçüm istasyonları, ölçümlerin tüzel kişi, DSİ Bölge Müdürlüğü ve DSİ tarafından anlık (real-time) izlenebileceği şekilde kurulacak ve işletilecektir.

Tüzel kişi gözlem istasyonlarını sürekli olarak çalışır vaziyette tutacak, koruma ve güvenliğini sağlayacaktır. Ölçüm istasyonlarının bakım ve onarımı ile gerektiğinde yenilenmesi işleri, tüzel kişi tarafından yapılacak ve DSİ yetkili elemanlarınca kontrol edilecektir. Herhangi bir sebeple işlevini kaybeden ölçüm istasyonunun yerine geçici ölçüm istasyonu koyacak ve bu durumu DSİ'ye bildirecektir. Tüzel kişi, söz konusu ölçüm istasyonunun yenisini ise DSİ onayı ve kontrollüğünde 15 (onbeş) gün içinde kuracaktır.

Bu ölçüm ve değerlendirmeler tüzel kişi ve DSİ tarafından müştereken yapılacaktır. Tüzel kişinin ölçümlere katılmaması halinde DSİ'ce tespit edilen değerlere itibar edilecektir.

Elektronik ölçüm sistemlerinin arızalanması durumunda, üretim tesisine alınabilecek su miktarını belirleme yöntemine DSİ ve tüzel kişi müştereken karar verecektir. Müşterek karar oluşturulmadığı takdirde DSİ görüşüne itibar edilecektir. Ölçüm istasyonunda sağlıklı ölçüm yapılamamasından veya çalıştırılmamasından dolayı mansap projeleri ile çevresel akış için gerekli suyun yeterli miktarda verilememesinden, kesintili verilmesinden veya taşkın yaratacak şekilde ani olarak bırakılmasından dolayı oluşabilecek her türlü zarar ve ziyandan tüzel kişi sorumludur.

Madde 11 - Tüzel kişi enerji üretiminde kullandığı suyunun kalitesini bozmayacak, insan, hayvan ve bitki hayatı ile normal gelişimi etkileyecek kimyasal maddelerle kirlenmeden geri bırakacaktır.

Madde 12 - Tesisin planlaması aşamasındaki yetersiz etüt ve değerlendirmelerden dolayı ilerideki safhalarda hidrolojik, jeolojik, teknik, çevresel, sosyal ve ekonomik yönden oluşabilecek her türlü olumsuz sonuçtan yalnız tüzel kişi sorumludur.

Tüzel kişi tarafından kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesislerinin yatırımında doğabilecek her türlü hidrolojik, jeolojik, teknik, çevresel, ekonomik ve mali riskler ile tabii afet riski tüzel kişi tarafından yüklenilecektir.

Madde 13 - Bu belge metninde yer almayan veya yer almış olsa bile uygulamada ortaya çıkabilecek sorunlarla ilgili olarak taraflar arasında gerekirse ek belge düzenlenir.

Madde 14 - Bu belgenin herhangi bir maddesindeki sorumluluk ve yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde oluşacak her türlü zarar, ziyan ve hukuki sorumluluk tüzel kişiye aittir. İl Özel İdaresi DSİ'den alacağı görüşe göre bu durumda belgeyi iptal edebilir. Belgenin iptali halinde, tüzel kişinin hukuki sorumluluğu ortadan kalkmaz.

Madde 15 - Bu belgenin konusunu teşkil eden enerji üretim gayesiyle inşa edilen bu tesislerin sivil savunma koruma ve özel güvenlik hizmetleri, ilgili mevzuata uygun olarak tüzel kişi tarafından sağlanacaktır.

Madde 16 - Tüzel kişi mevzuatta olabilecek değişikliklere uymakla yükümlüdür.

Madde 17 - Bu belge hükümlerinin uygulanmasından kaynaklanan anlaşmazlıkların çözümünde tesisin kurulacağı ilin mahkemeleri ve icra daireleri yetkilidir.

Madde 18 - Bu belge, 10 yıl süreyle geçerlidir. Bu belgedeki sürenin son yılının 7, 8 veya 9 uncu ayları içerisinde başvurulması ve DSİ'nin uygun görüşü alınmak kaydıyla belge yenilenebilir.

Madde 19- İşletme süresince belediyenin çoğunluk hissesi korunmak zorundadır. Aksi durumun tespiti halinde bu belge hükümsüz hale gelir ve üretim durdurulur.

Madde 20-) Belediyeler tarafından işletilen sulama şebekeleri üzerinde belediyeler tarafından kurulacak hidroelektrik enerji üretim tesislerinin işletme süreleri, ilgili belediyenin sulama şebekesini işletme süresi ile sınırlıdır. Aksi takdirde enerji üretim tesisinin işletmesi DSİ'ye devredilecektir.

Özel Hükümler